

Jó Pajtás

ÁLARC MÖGÉ REJTŐZVE
(AXELLE VATTIEZ FOTÓJA)

Postafordultával...

Kedves levelet hozott január nyolcadikán házipostásunk, Szilárd. Mielőtt azonban elolvasták a levelet, íme néhány szó az előzményekről, hogy megérthessétek, miről is van szó.

Cellik Magda néni a Jó Pajtás elődjének, a Pionírújságnak volt a (fő)szerkesztője, méghozzá 1957-ben, az első számtól kezdve! Később politikai problémái adódtak, így még a nevét sem volt szabad kiejteni évtizedeken keresztül. Hosszú történetét megírtuk a Jó Pajtásban, innen le is tölthetitek az oldalt PDF-ben:

<http://geza.jopajtas.info/ccc/The-Cellik-Story.pdf>

Azóta minden januárban (a két kilót meghaladó összsúly miatt kettőbe csomagolva) elküldöm az előző évi komplett Jó Pajtást és Mézeskalácsot Magda néninek, aki 88 éves és Nanaimóban, a távoli Kanada még távolabbi British Columbia államában, annak is a túlsó végén: a Csendes-Óceánban levő Vancouver Islandon éli békés öregségét. Ugyanott, ahol (lám, milyen kicsi a világ!) két unokatestvérem, Mike és Richard Lennert is él családjával. Akire Magda néni a levélben hivatkozik, az az idősebbik: Mike.

Kártyanaptárakat is mellékeltem a lapokhoz: a „zászlós” – az a vajdasági magyarok zászlóját ábrázolja (piros-fehér-zöld, benne a magyar címerrel), de mellékeltem saját családi kártyanaptárunkat is, melyen feleségemmel kukucskaunk a fényképezőgépbe, ezt nevezi Magda néni „képnek”.

A „kép”

A „zászló”

Magda néni 1947-ben és 2002-ben

Ennyi bevezető után tehát lássuk a levelet úgy, ahogy lapunk (a magyar nyelveterről fél évszázada távol élő) egykori (fő)szerkesztője megírta:

Kedves Lennert Géza és Erzsébet!

Köszönöm a kedves szép csomagokat. A Jó Pajtás és a Mézeskalács olyan gyönyörűen volt csomagolva, ami külön köszönetet érdemel, azután a postaköltség is igen sokba kerül. A két kis kalendár az albumomban kap helyet. Jólesik emlékezni személyekre, akik a gyermekújságot a magyar ifjúságok számára ilyen sikeresen továbbítják.

Én is örömmel olvastam. Az öreg korommal ma már lelassultam. Ma már napokig tart, mire egyet a kezdetétől a végéig elolvasom. Az öreg kor a szememet igen legyengítette. Az emlékező tehetségem már a múlté.

Sajnálom, amiért nem volt szerencsénk egymással találkozni. Ma már túl késő, mert bármilyen kis utazás is nehezemre esik. Kedves rokonuk, aki itt él Nanaimóban korábban rendszeresen meglátogatott. A kapcsolat vele teljesen megszakadt. Ma már nem emlékszem még a nevére sem, a telefonszámát is elveszítettem. Ez mind az öreg korral jár (88 éves vagyok).

Köszönöm a két fényképet, a képen, amelyen mind a ketten szépek és boldognak látszanak, az albumomban találtak helyet.

A magyar zászló és a kép a közepén, idegennek hat. Én Szerbiában nőttem fel és soha nem volt a magyar zászló a közelem-

ben. Az akkori törvények szerint jogtalan volt magyarnak lenni. Ma már a törvények megváltoztak.

Kívánok további jó szerencsét a szerkesztőség munkájához és a szerkesztőknek, kedves családjukkal együtt.

Köszönöm a gyermeklapokat.

Cellik Magda

Nanaimo, 2010. január 30.

A jövő heti Jó Pajtás címoldala és posztere

Édes anyanyelvünk

Az anyanyelv nemzetközi világnapjára

A nyelvek közül mindannyian legjobban az anyanyelvünket ismerjük és szeretjük. Természetesen vigyázunk is rá, mint a szemünk világára. Vigyázunk tisztaságára, ha csak lehet, beszéd és írás közben nem keverünk bele idegen szavakat... Azért tanulunk idegen nyelveket is, mert ahány nyelvet beszélsz, annyi embert érsz.

Kölcsey is azt írta: „Tiszteld s tanuld más népek nyelvét, de sohase feledd: miképpen idegen nyelveket tanulni szép, a hazait kötelesség.”

De miképpen vélekednek az idegen írók anyanyelvünkről?

Georg Bernard Shaw amerikai drámaíró, az amerikai CBC-nek adott interjújában mondta: „Bátran kijelenthetem, hogy miután évekig tanulmányoztam a magyar nyelvet, meggyőződésemé vált: ha a magyar lett volna az anyanyelvem, az életművem sokkal értékesebb lett volna. Egyszerűen azért, mert ezen a különös, ősi erőtől duzzadó nyelven sokszorta pontosabban le lehet írni a parányi különbségeket, az érzelmek titkos rezdüléseit.”

N. Erbersberg bécsi tudós szerint „Olyan a magyar nyelv szerkezete, mintha nyelvészek gyűlékezete alkotta volna, hogy legyen benne minden szabályosság, tömörség, összhang és világosság.”

Jakob Grimm meseíró, aki egyben a német tudományos nyelvten megalkotója is, így vélekedik anyanyelvünkről: „A magyar nyelv logikus és tökéletes felépítése felülmúl minden más nyelvet.”

Nemcsak a külföldi írók, nyelvészek dicsérik és szeretik anyanyelvünket, hanem az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulói is: **Klímó Péter, Dobos Dániel, Hasznosi Tóth Csongor, Burnát Krisztián, Lukács Klaudia és Neorcsik Tamás**. Mindannyian hetedikesek, s Zapletán Erika magyartanárno tanítványai.

Péterrel a magyartanárno szeretette meg anyanyelvünket. Szereti a játékos magyarórákat, élvezi a csoportos foglalkozásokat...

– A tanárno igyekszik színessé tenni a magyarórákat – kezd a mesélésbe elsőként Péter. – Mindannyian szeretünk játszani, s ő játékosan adja elő a tananyagot. Különösen az tetszik, hogy eddig még minden 100. magyarórát megünnepeltünk. Ennek a megünnepelését ránk szokta bízni. Én a legutóbbi 100. órán székely viccekkel szórakoztattam az osztályt. De nemcsak viccelünk, memóriajátékot is szoktunk játszani. Kedveljük, mikor egy tómondatot ki kell bővíteni különféle bővítményekkel. A házi olvasmányokat is játékosan dolgozzuk föl, mégpedig úgy, hogy nekünk kell összeállítani a kérdéseket, s azokat egymásnak tesszük föl. Ez tetszik nekünk, s el is olvassa majdnem mindenki a házi olvasmányokat. Különben szeretek olvasni, fő-

Krisztián, Klaudia, Tamás, Dániel, Péter és Csongor

leg a történelmi tárgyú könyveket kedvelem. Történelemórán nagyon keveset tanulunk a magyar történelemből, így van egy magyar történelemről szóló könyvem, melyet elég gyakran olvasgatok. A Tüskevár például még apukámé volt. Azt is szeretem. Különben sok könyvem van.

Tamáséknál a család minden tagja szeret olvasni. Különösen a magyar történelemmel kapcsolatos műveket kedveli ő is.

– A házi olvasmányokat olvasva szerettem meg az olvasást – jeleni ki Tamás. – Leginkább a magyar történelemmel kapcsolatos könyvek köntek le engem is mostanában. Valamikor, iskolás korában anyukám is szeretette anyanyelvünket, versenyekre is járt.

Dani is szereti a történelemmel, földrajzzal kapcsolatos könyveket. A színészi pályát is választhatná, ugyanis nemrég kitűnően szerepelt a gödöllői a Fa ága rügyével elnevezésű népmesemondó versenyen.

– A tanárno ajánlatára vettem részt ezen a versenyen – magyarázza Dani –, ugyanis jól tudok hangsúlyozni, szeretem a meséket, szeretek olvasni. Emlékszem, két hónapig készültünk erre a megmérettetésre. Nemcsak mi, diákok léptünk föl, szülők, tanárok is versenyeztek. A magyartanárno egy Péterrévéről szóló mesét mondott. A Kárpát-medencei népmesemondók IV. fesztiváljára a gödöllőiek közül jöttek Moldvából, Erdélyből, Kárpátaljáról, Felvidékről. Vajdaságból a debelyacsaiak, péterréveiek, meg mi, óbecseiek vettünk részt. Nagy volt a boldogság, mert harmadik lettem. Az anyanyelvem iránti szeretetet valószínűleg anyukámtól örököltem, ugyanis diák korában ő is tagja volt a Petőfi Sándor iskola színjátszó csoportjának. Az ősszel Csongorral Adán a Szarvas Gábor Nyelvművelő versenyen voltunk. Arra is sokat készültünk, főleg nyelvi játékokat gyakoroltunk, közmondásokat tanulunk.

– Minden iskolából két hetedikese mehetett erre a versenyre – fűzi hozzá Csongor –, összesen 32 csoport mérte össze tudását. Szeretem én is az anyanyelvemet, a nyelvi játékokat. A tanárno adott néhány könyvet, abból készültünk. Sok feladatot megoldottunk. A versenyen is érdekes feladatokat, találos kérdéseket kellett megoldani. Igaz, nem értünk el helyezést, de készülésközben, meg a versenyen is jól szórakoztunk. Részt vettem a Népkönyvtár őszi fogalmazási versenyén, s tagsági könyvecskét kaptam erre az évre. Szeretek olvasni, főleg a kalandos történetek érdekelnek.

Krisztián is a fogalmazásával ért el szép eredményt. A Népkönyvtár irodalmi versenyén kapott díjat, jutalmat. Iskolás korában anyukája is szeretett fogalmazni, bizonyára tőle örökölte tehetségét.

– Nagyon örültem a 2. helyezésnek – lelkesedik Krisztián –, mert a tagsági könyvecskék mellé még díszoklevelet és könyvet is kaptam jutalmul. Tamási Áron Ábel a rengetegben című regényét egyszer már elolvastam. Azóta is járok a könyvtárba, most az Egri csillagokat olvasom. Nagyon tetszik, izgalmas, jobb, mint ha a filmet nézném meg. Az is igaz, hogyha sokat olvasunk, bővül a szókincsünk.

Klaudia meg az óbecsei MIK irodalmi pályázatán jeleskedett, melyet a vállalat főnnállásának 50. évfordulója alkalmából írtak ki.

– Szerintem minden ember a saját anyanyelvét szereti, anyanyelvén tudja legszebben kifejezni magát. A MIK pályázatán iskolánkból ötven kaptunk díjat a fogalmazásunkra. Még az ünnepségükre is meghívtak bennünket. Olvasni is szeretek. A házi olvasmányokat is elolvasom. Otthon van sok könyvem. A Jó Pajtás olvasóinak is ajánlom, hogy olvassák el a házi olvasmányokat, ne filmen nézzék meg, mert a regény sokkal izgalmasabb, mint a filmváltozata – fejezi be beszélgetésüket Klaudia.

Koncz Erzsébet

Filmmel az erőszak ellen

A szabadkai Majsai Úti iskola az első félévben egy rövidfilmpályázatot hirdetett meg *Megállj erőszak!* címmel, melyre egy-, legfeljebb kétperces filmet kellett készíteniük a tanulóknak, melyben bemutatják, ők hogyan látják az agressziót, és szerintük hogyan kellene megoldani a konfliktusokat. A pályázatra nyolc rövidfilm érkezett be, melyeknek nemrégiben volt a nyilvános bemutatója, ahol a zsűri döntése alapján a legjobb három rövidfilmet is kiválasztották. Az első helyezett filmet nemsokára a televízióban is bemutatják, ez volt ugyanis a fődíj. A Majsai Úti iskola két filmje is helyezést ért el, a nyertes filmet pedig a Sonja Marinković iskola tanulói készítették.

Az ötödik osztályos **Táncos Gábor** ötletei alapján és rendezésében elkészült film ugyan nem jutott be a három legjobb közé, de ő és osztálytársai büszkék munkájukra. Filmjükről Gáborral, a rendezővel és két szereplővel, **Raffai Krisztinával** és **Kókai Dáviddal** beszélgettünk.

– Az ötlet az volt, hogy egy osztályban a fiúk csúfolódnak kezdenek egy rajzon, a lányok pedig rájuk szólnak, és elmondják, hogyan is kellene viselkedniük. Én találtam ki a történetet, a többieknek viszont tetszett, és megcsináltuk. Jó érzés volt, hogy én lettem a rendező, általában nem szoktak rám hallgatni, de most kivételt tettek velem. Ez volt az első film, amit készítettünk, szerintem mégis

jól sikerült. Én meg vagyok elégedve, annak ellenére, hogy nem nyertünk díjat vele. Látam a többiek munkáját, és tetszetek, de a mi filmünk semmivel sem volt rosszabb az övékéhez képest – mondta Gábor, aki azt is bevallotta, hogy legközelebb is szívesen részt venne egy filmkészítésben. – Jó volt az is, hogy az erőszak volt a film témája, mi ugye a csúfolódást mutattuk be, szerintem ez is hozzátartozik. Én mindenképpen az erőszak ellen vagyok, és amíg csak lehet, próbálom elkerülni, hogy az öklömet használjam, bár a fiúkra általában jellemzőbb, hogy így oldják meg a problémákat. A békés megoldás sokkal jobb, remélem mások is tisztában vannak ezzel.

Dávid játszott a egyik gúnyolódó fiút. Mint mondja, szívesen szerepelt a filmben, az osztálytársai őt javasolták a szerepre.

– A valóságban nem vagyok olyan, mint a filmben, ezért nem tudom, miért akarták a többiek, hogy pont rosszfíút játsszak. Ez volt az első szerepem, annak ellenére szerintem jól sikerült, és nagyon élveztem. Tetszett az ötlet is, mert szerintem ez a valóságban is sokszor megtörténik, bár a mi osztályunkra ez szerencsére nem jellemző. Úgy gondolom, ezekkel a filmekkel sikerült elgondolkodtatni a gyerekeket, és talán jobban odafigyelnek egymásra, és hozzánk is közelebb áll a filmkészítés, meg hát nem is szokványos, hogy filmet készítsünk valamiről. Nem tudom, szeretnék-e máskor is

szerepelni, egy kicsit szégyenlős vagyok, bár ha legközelebb is Gábor rendezi, talán elválnám. A rendezést is szeretném kipróbálni, de ötletem az nincs. Mindenképpen hosszabb film lenne, legalább tíz-tizenöt perces – árulta el Dávid.

Krisztina a valóságban még nem élte át azt, amit eljátszottak, de úgy véli, nagyon is jellemző a diákokra az ilyen viselkedés. Ő is elítéli az agressziót, és reméli, a bemutatott filmekkel hozzájárultak ahhoz, hogy a diákok másként viselkedjenek egymással.

– Aki látta a filmeket és megértette, miről szólnak, az talán másként kezd gondolkodni. Egy kicsit talán én is másként látom a dolgokat a film után. Örülök, hogy részt vettem ebben, bár az biztos, hogy nem szeretnék filmszínész lenni. Ez most olyan szerep volt, amit szívesen játszottam, és az is jó, hogy Gábor csinálta a filmet. Már korábban is szerepeltem előadásban, ezért nem volt teljesen ismeretlen dolog a színészkedés, és lámpalázam sem volt, de szerintem a többiek sem izgultak. Ha legközelebb lesz hasonló pályázat, szeretnék részt venni benne, mert úgy gondolom, fontos témával foglalkoztunk most, és talán a gyerekek és a felnőttek is tudnak belőle tanulni. Meg más egy filmet készíteni. Érdekes volt megcsinálni, és hatásosabb is, mint egy plakát. Bemutatják a tévében is, és így sokkal több emberhez eljut.

Sztojánovity Livia

Társas telelés

A tél hidege, a táplálék hiánya és a többi zimankós megpróbáltatás számos vadon élő állat magatartását megváltoztatja. Nemegyszer olyan fajokat is csoportokba kényszerít, amelyek egyébként a magányt kedvelik, mert ez növeli a túlélés esélyeit.

A madarak és emlősök többsége ősszel és télen függetleníti magát felcseperedett utódaitól, és új módon kezd viszonyulni fajtársaihoz. Még a tavasszal és nyáron olyannyira harcias, magányos territóriumtartók egy része is megjuhászodik, és kisebb-nagyobb csapatokba verődve készül fel a hideg napokra. A tavaszi–nyári és az őszi–téli viselkedés közötti különbség leginkább az áttelelő énekesmadaraknál, bizonyos varjúféléknél és néhány bagolyfajnál tapasztalható. A cinegék, a tengelicek, a zöldikék, a csókok és a varjak a költési időszakban párosával élnek. Elsősorban az énekesmadarak az erdős területet szépen felosztják egymás közt jól körülhatárolt költőhelyekre, territóriumra, amelyen belül a fészket és a körülötte levő területet a hím erőteljesen védelmezi a többi hímrel szemben. Így nyáron gyakorlatilag nem látunk madárcsapatokat. Télen viszont az etetők körül tülekedő madárseregben a nyáron olyannyira elkülönülő fajok egyedeit is felfedezhetjük.

A magyarázat voltaképpen igen egyszerű. A költési időszakon kívül a madarak túl kívánják élni a következő fészkelésig tartó megpróbáltatásokat, így a telet is. A túlélés legfontosabb feltétele a megfelelő táplálkozás, mert csak így tudnak a ragadozók elől elmenekülni, és találják meg a rossz idő elől a menedéket nyújtó búvóhelyet. Ehhez minél jobb erőnlétben kell maradniuk. Az itt telelő fajok legtöbbje ösztönösen „ráért” arra, hogy az őszi–téli táplálékforrások kiaknázásának, a ragadozók elleni védekezésnek, a melegedő- és búvóhelyek kihasználásának egyik leghatékonyabb eszköze lehet a kisebb-nagyobb csoportokba tömörülés. Mindez spontán vezet az énekesmadárrajok téli kialakulásához és tavaszig tartó fennmaradásukhoz.

A telente gyakran óriásiira duzzadó varjú- és csókatelepek létrejötté is az egyéni érdekek (például párválasztás és fészkelőhely-foglalás) időszakos feladásán, illetve az azonos célok (az alvó- és a táplálkozóhely közötti ingázás) elérésén alapul. E közösségek véletlenszerűek, nincs jellegzetes csoportfelépítésük. Fennmaradásuk többnyire az egymás iránti tűrőképesség növekedésének, valamint az agresszivitás csökkenésének köszönhető. A hímekben a nemi hormonok koncentrációja a téli időszakban minimálisra csökken, és ez elejét veszi a nagy egyedsűrűségből adódó torzalkodásoknak.

Más a helyzet az egyébként nyáron magányosan élő erdei fülesbaglyokkal, amelyek télen a nappalok inaktív, pihenő időszakát egy-egy erdei fán vagy a városokba húzóda kisebb-nagyobb parkok, ligetek fain cso-

portosan üldögélve töltik. Gyakran nyolc-tíz példány is látható egy-egy helyen. Erre a magatartásra egyelőre nem találtak magyarázatot az ornitológusok, hiszen e madarak között nincs kapcsolat, együttlétük passzív, tehát csoportalkotásuk eltér a többi, időszakosan kialakuló állatsapatétól.

Természetesen nem csak a madaraknál figyelhető meg a téli magatartásváltozás. Az őzekre is jellemző ez. Életmódjuk szintén sajátos eltéréseket mutat a hideg és a meleg évszakban. A téli időszakban jellegzetesen nagyobb csapatokba verődnek. Tavasszal és a nyár első felében viszont a csapatok kisebb részekre, illetve a gidákat magányosan nevelő sutákra oszlanak. Miért tömörülnek télen csapatokba ezek az állatok? Ennek oka feltehetően azokban az időkben gyökerezik, amikor az erdőkben még gyakoriak voltak a nagyobb termetű ragadozók, például a farkasok. A tél ugyanis különösen veszélyes időszak a prédaállatok számára. Kevés a búvóhely, a lombok lehullnak, gyakoribb a kiéhezett ragadozók támadása. A fokozódó veszély ellen „jól jön” a nagyobb védelmet nyújtó csoport.

Bár nálunk csak időszakosan jelenik meg farkas, mégis érdemes szót ejteni a nyári és téli csoportos életük közötti különbségről. A farkasfalka olyan túlélést elősegítő szociális szerveződés, amely egyetlen domináns szaporodó pár „boldogulását” hivatott elősegíteni. A farkasok együttes erővel és ügyességgel nagy termetű prédákkal is végeznek, és olyan helyeken is megélnék, ahol magányosan elpusztulnának. Ha viszont az életkörülmények megjavulnak, a szoros falkakötélék a szaporodási időszakban felbomolhat. Amikor bőséges a táplálék, akkor nemcsak az alfa egyedek szaporodnak, hanem több pár is megpróbálkozik a családalapítással. Az idő zordabbra fordulásával, illetve különösen sanyarú körülmények között azonban óhatatlanul ismét falkába verődnek a farkasok.

Vannak állatfajok, amelyeknek az életmódja az évszakok változásával nem módosul különösebben. Ezeknek egy része laza családstruktúrában vagy párosan vészeli át a telet. Az előbbire jellemző magatartást a rókák tanúsítanak, amelyeknek körében a hím és a szuka állandó párt alkot, és a tél második felére eső párzással kezdődően a két szülő együtt is marad. A menyétfélék kisorozóknál a párkapcsolat még szorosabb; nemcsak a kölyöknevelést végzik teljes egyetértésben, hanem a zord téli napokra és a szaporodási kózi időszakokra is kitaranak egymás mellett.

Az állatvilágban akadnak notórius magányosok is, mint amilyenek a vadmacskák. E ritka ragadozók nagyméretű territóriumot tartanak, és a hímek meg a nőstények az év legnagyobb részében külön élnek. Mondhatni csak párosodáskor találkoznak, egyébként mindent magányosan csinálnak, és az évszaktól függetlenül a háborítatlan környezetet kedvelik. Táplálékuk is olyan jellegű, hogy nem kell életmódjukon változtatni, ha beköszönt a tél. A legtöbb ragadozó madár szintén magányosan vészeli át a téli hónapokat. Egy faj évszakonként változó vagy éppen változatlan életmódja elsősorban ökológiai tényezőktől függ. A táplálék összetétele és gyakorisága csoportba kényszeríthet bizonyos fajokat, de ezek a csoportosulások csak időszakos jellegűek.

P. P.

Készítsünk gyorsan madáretetőt!

Az időjárás szeszélyétől függően a február is többnyire „igazi” téli hónap, annak minden szépségével és madárvédelmi feladatával. Amennyiben nem vagy felkészülve a madáretetésre, de szeretnél ételmet adni a kiéhezett madaraknak, bemutatunk egy egyszerűen és gyorsan, a legtöbb otthonban megtalálható hulladék anyagból elkészíthető madáretetőt.

Függő etető terményhálóból

A krumplit, a vörös- és lilahagymát ma már szinte kizárólag műanyag hálós kizsákokban vásároljuk, amit a kiürülést követően többnyire ki is dobunk. Ez a háló két perc alatt átalakítható madáretetővé.

Első lépésben vágjuk le a háló egyik záró csomóját vagy fémgűrűjét, így az egyik oldalán nyitott zsákhöz jutunk, amit a krumpli vagy hagyma eltávolítását követően akár napraforgóval, akár dióval tölthetünk fel. Ezt követően már csak a zsák száját kell oldható csomóval, kellően hosszú zsineggel bekötni, és már ki is akaszthatjuk a madaraknak. Ehhez inkább műanyag zsinórt használjunk, mert a természetes anyagból készült

spárga nedvesség hatására megduzzad, nehezen kibogozhatóvá válik, ami megnehezíti az újbóli feltöltést. Amennyiben napraforgóval szeretnénk alkalmazni ezt az etetőt, a háló szemlein kihulló magok miatt lehetőleg ott használjuk, például kertben, ahol ez nem jelent problémát. Ha a „szemetelés” nem elfogadható, például erkélyen, a hálós etetőbe tegyünk „tisztább” dióbelet vagy nem sózott (ki-főzött) szalonnát.

Mi a bioakusztika?

Bioakusztika az állathangfelvételek készítésével és elemzésével foglalkozó tudományág. Legnépszerűbb részterülete a madarének keletkezésével és jelentésével foglalkozik. A madarének változékonysága és összetettsége már régóta vonzza a kutatók érdeklődését. Az éneknek több funkciója van. A tojók figyelmének felkeltése mellett fontos szerepe van a hímek közötti versengésben, a költőterületek felosztásában. A párválasztás során a tojók előnyben részesítik azokat a hímeket, amelyek kitartóbb és összetettebb éneket produkálnak. A jobb minőségű ének ugyanis jelzi az adott hím előnyös tulajdonságait (pl.: kondíció).

Vannak olyan madarak, melyek éneke nagyon magas, gyors hangokból áll. Ezek az emberi fül számára csicsergésnek halatszanak. Míg az ember 1 másodperc alatt 20 hangot képes megkülönböztetni, addig az énekesmadarak akár 200-at is, ezért a gyors énekű madarak énekének szerkezetét csak lassítással lehet feltárni.

Hol él a varrómadár? És miért hívják így?

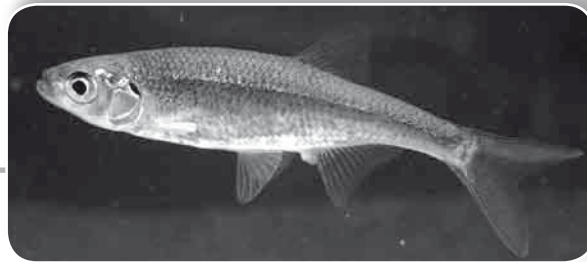

Az Indiában honos varrómadár (*Orthotomus ruficeps*) nevét arról kapta, hogy csőrével leveleket ölt (varr) össze fészkének építése közben. A rovarokkal táplálkozó madár megtalálható továbbá Indokína területén is.

Mi egy állat legfontosabb tevékenysége?

A legtöbb állat számára az élelemszerzés a legfontosabb tevékenység. A növényektől eltérően, melyek a Nap energiájának a segítségével jutnak táplálékhoz, az állatoknak fel kell kutatniuk a létfenntartásukhoz szükséges ételmet. A növényevők növényekkel, a ragadozók más állatokkal, a mindenevők növényekkel és állatokkal táplálkoznak.

HOROG

Kurta baing

Leucaspis delineatus (Heckel, 1873)

Ismertetőjegyek. Teste erősen megnyúlt, de vasos, oldalról kevésbé lapított, hát- és hasvonal csak enyhén ívelt. Orra rövid és tompa, a szeme nagy. Felső állású szája meglehetősen nagy, de mivel szájhasítéka meredeken felfelé irányul, szájszöglete nem éri el a szem vonalát. Alsó állkapcsa kampószerűen felhajlik, szinte álcaként takarja a fej elejét. Hátúszójában 7–8, anális úszójában 11–13 elágazó sugár van. Pikkelyei aprók, könnyen lehullanak, számuk a testoldal hosszában 40–50. Oldalvonal rövid, csupán az első 7–12 pikkelyen látható. Apró hal, fejlett példányainak hossza is csak 6–8, maximum 10 cm.

Hasonló fajok. Több pontyfélé ivadékaival is összetéveszthető, mivel azok fiatal példányain az oldalvonal gyakran nem látszik végig. A küsz teste oldalról lapítottabb, anális úszójában 16–20 sugár van. A balin szájhasítéka csak enyhén irányul fölfelé, szöglete viszont a szem alá ér. A domolykó teste hasonlóan vasos, de szája csúcsba nyíló, és fark alatti úszójában csak 7–9 osztott sugár található. A garda szája hasonló állású, de nagy mellúszója eléri a hasúszó tövét, oldalvonal teljes, ráadásul kanyargós lefutású.

Környezet. Az álló és a lassan áramló kisvizek jellemző halfaja, amely apró mérete miatt gyakran észrevétlen marad. Állományának nagysága ugyanabban a vízben is szélsőséges változásokat mutat. Egyik évről a másikra tömegessé válhat, majd esetleg hirtelen eltűnik. Nagyobb folyóinkból rendszerint csak olyankor kerül elő, amikor kiáradva elöntik a hullámteret, ugyanis ilyenkor a kubikgödörökben, holtágakban nevelkedett állomány is kimozdul a helyéről. A kisebb, de állandó vízü csatornáknak gyakori hala.

Táplálék. Csapatokban járva keresi táplálékát, amely főleg planktonikus élőlényekből, árvaszünnyoglárvákból és a víz felszínére hulló apró rovarokból áll.

Szaporodás. Áprilistól júliusig is elhúzódhat a szaporodása. Ikráit gyöngysorszerűen ragasztja a víz alatti növényekre, és ezeket a hím kikelésükig őrzi. Az ikraszám mindössze 100–150 db, átmérőjük kb. 1 mm. Már 1–2 évesen ivarérett.

Elterjedés. A Szajnáttól az Urál hegységig folytonos előfordulású, vizeinkben őshonos európai faj.

Harka Ákos–Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Hogyan találták meg?

A szakirodalom szerint a kurta baing vízáradékunkon széles körben elterjedt halfaj. Ráadásul őshonos is, tehát mindig is itt volt körülöttünk. Ebből kifolyólag minden horgásznak ismernie kellene. De nem így van, a vízjárók többsége nem is találkozott vele. Vagy ha találkozott is, nem tudta, mivel találkozott.

Történt bő másfél évtizeddel ezelőtt, hogy az újságíró megkérdezte az egyetemi tanárt, milyen hal a kurta baing. A tanár kapásból válaszolt, és elmondta. Aztán az újságíró megkérdezte, találkozott-e már vele a tanár. „Nem, még soha” – volt a válasz.

Tehát volt/van egy halunk, mely szokványos kellene hogy legyen, de „személyesen” senki sem ismerte. Ez egészen 2008 márciusáig volt így. Ekkor a Halvédelmi és Haltani Társaság terepező csapata megtalálta a Zenta melletti Pánában. Minden bizonnyal korábban is találkoztak vele a horgászok, csak éppen nem tudták, mivel találkoztak. Aztán hamarosan kiderült, hogy maguk a haltaniak is találkoztak már vele, de ők sem figyeltek fel rá. A terepezések során készült felvételek lapozgatása közben kiderült, hogy a szóban forgó hal közel két évvel korábban már a kezükben volt!

Akkor, az 2006. évi dunai árhullám levonulását követően az ártéri pocsolólyákból gyűjtötték és mentették az ivadékokat. Mivel a haltömegben, úgy tűnt, nem volt semmi különös – meg siettek is minél előbb a folyóba juttatni az apróságot – csupán néhány

felvételt készítettek a leletről. Aztán amikor a pánai leletet követően visszalapozták az ivadékkentés képeit, volt mit látniuk. A maréknyi apró ponty és ezüstkárász között legalább két kurta baing látható. Ezen képek egyikét itt közöljük, a kérdéses halakat pedig bekarikáztuk. A biztos árulkodó jel ugyanis a hiányos kopolyúfedő. E jegglyel a vidékünkön előforduló halak közül még csak a kecsgegnél találkozunk, csak hogy a baing és a kecsge nem téveszthető össze. A bainggal összetéveszthető halak közül egyikre sem jellemző.

Az érdekesség tehát, hogy a kurta baing közel két évvel korábban is már a kutatók kezében volt. A történethez tartozik, hogy

akkor csupán egy nap alatt negyvenvödörnyi ivadékokat – többnyire ponty ivadékokat – mentették át a folyóba, és minden vödörben több mint négyszáz halacska volt. Egyelőre csak találgatni lehet, hogy mennyi volt közöttük a kurta baing.

Felhívjuk figyelmeteket erre a halra, hiszen ti most már könnyen felismeritek! Előfordulásának, életterének feltérképezése tudományos szempontból igen fontos, és ebben ti is részt vállalhattok. Ha találkoztok vele, jegyezzétek fel, hol és mikor történt ez, majd szóljatok nekünk. Ha lehet, fényképezétek le, tartsátok életben, és engedjétek vissza!

Buzás Mihály

Február 18.

Ma Bernadett, Simon, Leó, Konrád, Simeon napja van.

Bernadett

A Bernát férfinév francia megfelelőjének a női párja, germán-francia eredetű. Jelentése: erős.

Konrád

Germán eredetű név. Jelentése: me-res és tanács(adó).

1825. február 18. (185 éve történt)

Komáromban megszületett Jókai Mór író, mesemondó, újságíró, szerkesztő (Névtelen vár, A löcsei fehér asszony).

1564. február 18. (446 éve történt)

Rómában 89 éves korában meghalt Michelangelo Buonarroti olasz szobrász, festő, építész és költő, aki az érett reneszánsz mestere és a barokk művészet atyja volt. Firenzében kezdte tanulmányait, I. Lorenzo de' Medici volt a mecénása, aki megismertette a kor filozófiai áramlataival. 1496-ban Rómába ment, ahol megalkotta Pieta című márványszobrát. Az 1501-ben befejezett szobor Mária ábrázolja, aki karjában tartja a halott Jézust. Michelangelo esztétikai felfogását – miszerint a lélek szépsége a test szépségében nyilvánul meg – jól tükrözi, hogy Mária-t és Jézust fiatalnak ábrázolta. 1501-ben Michelangelo visszatért Firenzébe, ahol Dávid-szobrán dolgozott. 1505-ben Rómába hívták, hogy megtervezze II. Gyula pápa síremlékét, de az nem valósult meg. E helyett megbízták a Sixtusi-kápolna mennyezetének kifestésével. 1508-tól 1512-ig festette a bibliai jeleneteket a világ teremtésétől az angyali üdvözléig. 1515-ben elkészült a Mózes, 1516-ban pedig a Haldokló rabslóga című szobra. 1517 és 1534 között Michelangelo ismét Firenzében, a Medicek sírkápolnijában dolgozott. 1541-ben fejezte be Utolsó ítélet című freskójával a Sixtusi-kápolnában lévő művét. 1547-től a Szent Péter-bazilika építésének irányítását vette át, ennek kupoláját az ő tervei szerint építették.

Február 19.

Zsuzsanna, Buda, Konrád, Eliza napja van.

Buda

Régi magyar személynév. Keresztnévként a 19. században újtották fel. Eredete vitás. Lehet a helység neve. Más magyarázat szerint a szláv Budimir személynévből származik. E név elemeinek a jelentése: lenni + béke.

Eliza

A Héber eredetű Erzsébet név német változatának rövidülése. Jelentése: Isten talán az én esküvésem.

1473. február 19. (537 éve történt)

Megszületett Nikolausz Kopernikusz lengyel csillagász, a heliocentrikus világmegalkotója. Hírnevét annak köszönheti, hogy megalkotta az égitestek kopernikuszi rendszerét. Kimondta, hogy a Föld a saját tengelye körül forog, a mozdulatlan Nap körül pedig éves mozgást végez, ezt nevezük heliocentrikus világmegalkotónak.

1924 (86 éve történt)

New York-ban megszületett Lee Marvin színész (Szerencsevadászok, Piszkos tizenkettő, Delta Kommandó).

Február 20.

Ma Aladár, Álmos, Leona, Paula, Elemér, Leó, Paulina, Amadil, Amáta napja van.

Elemér

Bizonytalan eredetű régi magyar személynév. Régebbi formája: Ilemér. Mai alakjában Vörösmarty Mihály és Jókai Mór újította fel. Származatják a szláv Velimir névből (elemeinek jelentése: nagy + béke), illetve a germán Elmar névből is (jelentése: nemes + híres), de elképzelhető, hogy finn eredetű. Jelentése: valaminek az eleje, vezetője.

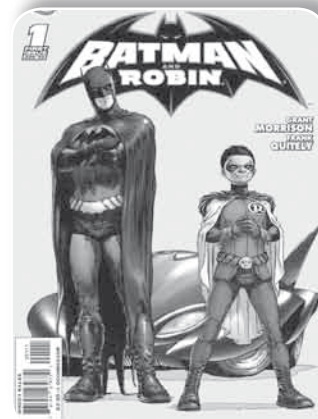
Paulina

Latin eredetű név, a Paula továbbképzése. Jelentése: kicsi, kis termetű.

1962 (48 éve történt)

Az első amerikai űrhajós, John Glenn földkörüli pályán keringett a Föld körül.

1944 (66 éve történt)

Először jelent meg a Batman és Robin képregényként.

Február 21.

Ma Eleonóra, Leona, Bódog, Leonóra, György, Péter, Germán napja van.

Leona

A Leó, Leon férfinévek latinos női párja. Görög-latin eredetű. Jelentése: oroszlán.

Germán

Német latin eredetű név, a latin Germanus névből származik. Jelentése: dárda, kelevéz, édestestvér, törzsozós.

1999. február 21. (11 éve ünneplik)

Nemzetközi anyanyelvi nap. Az ENSZ 1999-ben február 21-ét Banglades javaslatára nemzetközi anyanyelvi nappá nyilvánította, 2000-ben ünnepelték először. A világnapot annak emlékére tartják, hogy 1952-ben Bangladesben az urdut nyilvánították az egyetlen hivatalos nyelvvé, noha a bangladesiek anyanyelve a bengáli. Február 21-én Dakkában a diákok fellázdak az anyanyelv elnyomása ellen. Ekkor a rendőrség összetűzött a tüntetőkkel és öt diákot megöltek.

1916 (94 éve történt)

Megkezdődött a verduni csata, az első világháború egyik legvéresebb ütközete. A december közepéig tartó összecsapások közel 1 millió áldozatot követeltek.

Február 22.

Ma Gerzson, Pál, Tas, Péter, Margit napja van.

Gerzson

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: idegen, jövevény, száműzött.

Margit

A görög eredetű latin Margareta név megmagyarosodott alakja. Jelentése: gyöngy. A németben és a svédben is ebben a formájában használják. Legismertebb viselője Árpád-házi Szent Margit, IV. Béla király leánya.

1512 (498 éve történt)

Sevillában meghalt Amerigo Vespucci híres itáliai hajós és felfedező, aki spanyol és portugál uralkodók szolgálatában számos felfedezést tett a dél- és közép-amerikai kontinensre. 1507-ben német térképészek Vespucci keresztneve után nevezték el az újvilágot Amerikának.

1797 (213 éve történt)

Meghalt Karl Friedrich Hieronimus, azaz Münchhausen báró, katona, akinek neve ma az abszurd, hihetetlen történeteket juttatja eszünkbe.

Február 23.

Ma Alfréd, Ottó, Lázár, Péter, Alfréda napja van.

Ottó

A német Otto névből származik. Ez az Ot- kezdetű, germán eredetű nevek önállóan becézője. Jelentése: birtok, vagyon.

Alfréda

Germán eredetű név, az Alfréd férfinév női párja. Jelentése: tündér, tanács.

1685 (325 éve történt)

Megszületett Georg Friedrich Händel német-angol zeneszerző. Nagy sikerű szerzeményei: oratóriumai (Messiás, Izrael Egyiptomban, Salamon), operái (Imeneo, Agrippina, Julius Ceasar) és szvitjei (Vízizene).

1997 (13 éve történt)

Skóciában tudósok bejelentették, hogy sikeresen klónoztak (gyakorlatilag lemásoltak) egy kifejlett emlőállatot. Létrehoztak egy bárányt, amelyet Dollynak neveztek el.

1828 (182 éve történt)

Meghalt Fazekas Mihály író, költő, botanikus, a Ludas Matyi írója, a debreceni Fűvészkert tervezője.

Február 24.

Ma Mátyás, János, Hedvig napja van.

Mátyás

Bibliai név, a héber Mattatías név latin Matthias formájából származik. Jelentése: Jahve ajándéka.

Hedvig

Germán eredetű német névből származik. Jelentése: harc. Húshagyó kedd – A farsang utolsó napja.

1585 (425 éve történt)

Szókőnap. Rómában i. e. 46-ban Gaius Iulius Caesar megreformálta a római naptárt, és helyette bevezette a róla elnevezett – részben még a 20. században is érvényes – időszámítást.

1836 (174 éve történt)

Meghalt Berzsenyi Dániel költő, táblabíró, „a niklai remete” (A közelítő tél, Horatiushoz).

Az unfriend az év angol szava

Az unfriend, vagyis a barátiltás lett az év angol szava a New Oxford American Dictionary szerint. A helyezettek között a halott hírességekre alkalmazott deleb (dead celebrity) is helyet kapott, csakúgy, mint a sexting, ami a szexuális tartalmú szöveges és képzüneteket takarja.

Az unfriend a Facebookhoz hasonló közösségi oldalak világának kedvelt szava, és arra utal, ha valaki már nem akarja barátként számon tartani felhasználóit. „Az internetes közösségi oldalak kontextusában értik a jelentését, és modern igeként való elfogadása érdekes választással teszi az év szavára” – mondta

Huszonkét diplomát szerzett EDDIG az iskolamániás férfi!

Ajó pap is holtig tanul, hangsúlyozzák nap mint nap a tanárok... arra azonban ők sem gondoltak, hogy vannak abszolút elkötelezett diplomagyárosok is, akik életük során bizonyítványok tucatjait gyűjtik össze. A legutóbbi suliszexáció a 82 (!) éves Ilja Oszipov, akinek már huszonkét diplomája van, de még szeretne beiratkozni egy egyetemre, biztos, ami biztos alapon. Hiába, az ember gondol a jövőjére.

Az orosz férfi nem mindennapi történetéről, aki legutóbbi diplomáját 70 éves korában szerezte, a Moszkovszkij Komszomolec című lap számolt be. Ilja Oszipov diplomás bányamérnök, geológus, tanár, újságíró, egyebek között diplomás ápoló, mágus, reflexológus és természetgyógyász, de legnagyobb vágya, hogy egy közgazdászdiplomát is zsebre tehessen, mielőtt végleg lehunyja szemét.

Kívánsága már csak azért is abszurd, mert már legutóbbi egyetemi felvételijéhez is külön dékáni engedélyre volt szükség, az egyetem ugyanis nem akarta felvenni az akkor 67 éves Oszipovot. Az engedélyt végül szerencsére megadták, Oszipov 70 éves volt, amikor megkapta utolsó (előtti?) főiskolai diplomáját.

Vajon mi az oka ennek az olthatatlan tudásszomjnak? Oszipov szülei írástudatlanok voltak, és geológus nagybátyja nevelte. Érthető, ha a kisfiúnak a nagybácsi volt a fő példaképe, így aztán elsőként bányamérnöknek és geológusnak tanult. Ez a szakma azonban meglehetősen veszélyes, és Oszipov három év után súlyos balesetet szenvedett, fel kellett hát adnia állandó készenlélet igénylő munkáját. Mit volt mit tenni, elvégezte a tanárképző főiskolát és tanítani kezdett... ha pedig már ott volt, beiratkozott az – akkoriban kötelező népszerűségnek örvendő – marxizmus-leninizmus szakra, majd rápörgött az újságírásra és földrajzra, végül pedig a méhészet és az egészségügy fogta meg annyira, hogy éveket áldozzon ezekre a tudományokra.

Oszipov története persze nem épp hétköznapi, hiszen a legtöbb ember örül, ha nem kell többé házi feladatokkal és dolgozatokkal bíbelődni... de az orosz férfi ezt az oldalát is imádjá a sulimániának. Mit lehet erre mondani? Írjon házi feladatot helyettünk, és az Istenke tartsa frissen briliáns elméjét, amíg csak él!

Christine Lindberg, az Oxford szótár amerikai programjának vezető lexicográfusa.

A technológia terén a hashtag, az intexticated és a sexting kapott külön említést. Az első (kettős keresztelés) a Twitter közösségi oldalon a hasonló hozzászólások keresését könnyíti meg, az intexticated a vezetés közbeni örült SMS-küldözgetésre utal, míg a sexting szexuális tartalmú üzenetek küldését jelenti.

Gazdasági téren a freemium szó aratott nagy sikert, ez olyan üzleti szolgáltatást takar, amelynek bizonyos alapszolgáltatásai ingyen elérhetők. Szintén nagy tetszést aratott a funemployed, vagyis az örömmunkanélküli kifejezés. Ezzel a szóval olyan frissen munkanélkülivé vált embereket jellemeznek, akik az élet napos oldalát nézve jól akarják magukat érezni munka nélkül is.

A politika világában a birther szó ért el nagy sikert, ez a kifejezés azokat az összeesküvéselmélet-hívőket tömöríti, akik meg vannak győződve arról, hogy Barack Obama elnök anyakönyvi kivonatát meghamisították, és a politikus valójában nem is az Egyesült Államok területén született (ha ez így lenne, nem lehetne elnök).

A felsoroltak mellett nagy népszerűségnek örvend a deleb, vagyis dead celebrity, ami a halott hírességekre utal, valamint a choice mom, vagyis a szinglimami.

A guglizás az évtized angol szava

A Google tulajdonnévből képzett guglizni igét választotta Amerikai nyelvészek egy csoportja az évtized szavának. Az internetes információgyűjtés szinonimájává vált kifejezést a világon szinte mindenki ismeri és használja – indokolta a választást az Amerikai Dialektus Társaság (ADS). Az évtized további legfontosabb szavai között szerepel a 9/11, amely a New York-i Világkereskedelmi Központ elleni terrortámadás dátuma; a Facebook, a világ legnépszerűbb közösségi portálja; a blog, a világhálón vezetett napló; a géppel írott szövegekre utaló text kifejezés, valamint a vezeték nélküli internetkapcsolat, a Wi-Fi, illetve a terrorizmus elleni háború, a „war on terror”.

Jókai Mór 1825. február 18-án született Komáromban. Mesemondó, újságíró, szerkesztő volt, a magyar irodalom legtermékenyebb íróinak egyike.

Pápán, a református kollégiumban és a kecskeméti jogakadémián tanult, joggyakorlatot Komáromban és Pesten folytatott. Már diákként összebarátkozott Petőfivel. 1848-ban a forradalmi ifjúság egyik vezére volt, részt vett a 12 pont megfogalmazásában. Beállt nemzetőrnek és elkísérte toborzó körújtjára Kossuth Lajost. 1848

Jókai Mór

augusztusában feleségül vette Laborfalvi Rózát, a kor ünnepelt színésznőjét.

A szabadságharc idején követte a kormányt Pestre, Szegedre és Aradra. A világsi fegyverletétel után az önkényuralom bosszújától félve a bükki Tardonán lakott. Felesége szerzett számára menlevelet, így 1850-ben visszatérhetett Pestre.

Nagyszabású történelmi regényeinek köszönhetően nagyon hamar a legnépszerűbb író lett, a Kisfaludy Társaság 1860-ban tagjává választotta. A kiegyezést követően írásaiban sokat foglalkozott a kapitalizálódással. A polgárosodó rétegek liberális elveit hirdette. Ötvenéves írói jubileuma alkalmából jelent meg 1894-ben műveinek százkötetes díszkiadása.

Laborfalvi Róza halála után, 1899-ben újra megházasodott, egy húszéves színésznőt, Nagy Bellát vette el feleségül. Emiatt sokan elfordultak tőle. Élete végéig dolgozott.

Jókai Mór főbb művei: Vadon virágai; Forradalmi és csataképek 1848 és 1849-ből; Egy bujdosó naplója; Erdély aranykora; Török világ Magyarországon; Egy magyar nábob; Janicsárok végnapjai; Kárpáthy Zoltán; Szegény gazdagok; Az új földesúr; Politikai divatok; Mire megvénülünk; Szerelem bolondjai; A kőszívű ember fiai; Fekete gyémántok; Eppur si muove. És mégis mozog a föld; Az aranyember; A jövő század regénye; Enyém, tied, övé; Az élet komédiásai; Egy az Isten; Névtelen vár; Rab Ráby; Szeretve mind a vérpadig; A lőcsei fehér asszony; A cigánybáró; A tengerszemű hölgy; Gazdag szegények; Sárga rózsza; Fráter György.

Olvasmány:

Az aranyember

<http://mek.oszk.hu/00600/00688>

Jókai Mór válogatott elbeszélései:

<http://mek.oszk.hu/00700/00705/index.phtml>

Naptárreform

Rómában i. e. 46-ban Gaius Iulius Caesar megreformálta a római naptárt, és helyette bevezette a róla elnevezett – részben még a 20. században is érvényes – időszámítást.

Az idő múlásának kiszámítására különböző módszereket dolgoztak ki. Néhány nép a világ teremtésétől számította történelmét: a zsidók i. e. 3761-re, a bizánciak i. e. 5509. szeptember 1-jére, az alexandriai időszámítás megalkotói pedig 5492. május 25-re tették ezt az időpontot. A rómaiak i. e. 753-mal, városuk megalapításának évével kezdték időszámításukat. Az egyiptomiak új időszámításba kezdtek minden dinasztiaaváltással, a párhosok, bithüniaiak és a szeleukidák első uralkodójuk trónra lépésének évétől kezdve számoltak. Az egyes időszámítások viszonyítását bonyolulttá tette az évek eltérő hosszúsága. Egy holdév 354, egy nap-év kb. 365 nappól áll, ezért iktatott be néhány naptár szökőnapot. 1582. október 4-én a legtöbb katolikus országban életbe lépett a XIII. Gergely pápa által elrendelt és róla elnevezett gregoriánus naptárreform (Gergely-naptár), amely szerint 1582. október 4-ét közvetlenül 1582. október 15-e követte. A naptárreform a juliánus naptár bevezetése óta a napév és a naptári év eltolódásából adódó tíznapos időeltolódást szüntette meg. Megtartották azt a szabályt, hogy minden olyan év, amelynek utolsó két számjegye négygyel osztható, szökőév legyen. Ha minden 400 évben három szökőévet kihagynak, akkor a naptár még jobban hozzáigazodik a napévhez, így az eltérés csak 3333 évenként egy nap lesz. A Gergely-naptárt 1585-ben a legtöbb katolikus ország átvette. Oroszországban 1700. január 1-jén I. (Nagy) Péter cár, hogy Európához felzárkóztassa országát, a napév szerinti időszámításon alapuló Julián-naptárt vezette be, amely a bizánci időszámítást váltotta fel. Kelet-Európa és a Balkán-félsziget ortodox vallású országaiban is a régi Julián-naptárt használták: Oroszországban 1918-ig, Görögországban 1923-ig, Romániában 1924-ig.

Farsang ideje van!

Húshagyókedd – a farsang utolsó napja az idén február 16-ára esik. A következő naptól, hamvazószerdától (az idén február 17.) húsvétig (ami 2010-ben április 4-ére esik) tart a nagyböjt.

Elterjedt szokás a telet jelképező szalmabábu elpusztítása, elégetése vagy vízbe fojtása. Nálunk egyes vidékeken a bábu neve kiske, kice.

A multságok és a böjti időszak találkozásának jellegzetes népi játéka Konc vajda és Cibere vajda, a farsang és a böjt tréfás háborúsága volt. A húshagyókeddi játék szereplői szalmabábok. A legyőzött Ciberét végigvitték a falun, elégették, vízbe vetették, vagy keresztüldobták a templom kerítésén, hogy elűzzék a betegséget, az éhséget.

A farsang a vidámság, gyermekek jelmezes felvonulása, bulik, elegáns, hagyományörző bálók ideje, ami a megtisztulást, a böjtot előzi meg.

A bálók ősi szokások leképezései: a télűző, tavaszköszöntő népi multságoké, alakoskodásoké, amelyek gyökere a pogány termékenységvarázsló szokásokból táplálkozik. Sokáig üldözte is az egyház az „istentelenségeket”, ám azután átengedte ezt az időszakot a vidámságnak.

A farsangi fánk benyomott közepe valójában egyértelmű szexuális, termékenységvarázsló jelentéssel bírt. Az alakoskodásnak is célja volt: elűzni a telet, hogy jöhessen végre a termékeny tavasz, megtéveszteni a gonosz, ártó szellemeket, így biztosítani a kellő szaporulatot embernek, állatnak, növénynek.

RÜGYFAKADÁS

Bogács

*Az én kutyámnak Bogács a neve,
a szőre koromfekete.
Nagyon szereti a szalmáit,
de ha éhes, megesz akármit!*

**Mészáros Noémi, 3. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Szülőfalum

Anyakönyvi kivonatomban a születésem helye rovatban Szabadka neve szerepel. Igen, mert a szabadkai kórházban születtem. De a szülőfalum nekem igazából Csantavér.

Még csak 14 éves vagyok, és az eltelt évek alatt hosszabb időt még nem töltöttem távol a falumtól. Amikor nyaralás vagy táborozás miatt 7–10 napig nem tartózkodtam itthon, jólesett a visszatéréskor meglátni az ismerős templomtornyok, a poros kis utcákat. Kirándulásaim, táborozásaim alkalmával láttam már szebb helyeket is Csantavéرنél, de számomra ez a legkedvesebb falu, mert itt él a családom, a barátaim és itt a már megszokott iskolánk is. Többségében magyarok laknak a falunkban, de élnek itt kis számban más nemzetiségűek is. Csantavér területileg elég nagy falu, hozzá tartozik a két szomszédos kisebb település is, Višnjac és Bačko Dušanovo. Falunkban van szép templom, bank, posta, egészségház, és strandunk is van. A két takarmánykeverő vállalat egész Szerbiában ismert. A Bartók Béla Művelődési Egyesületben több szakcsoporthoz is működök: énekkar, kézimunkázók, táncosok, kisállattenyésztők. Megtalálható itt a Mendicus Művelődési Egyesület, valamint falunknak önkéntes tűzoltó egyesülete is van. Sajnos a színházban nincsenek előadások, a moziban nem vetítenek filmet, és a diszkót sem működteti senki. Falunk központja a gáz- és telefonvezeték lehelyezése óta elképesztően elhanyagolt, remélem, az elkövetkező években a vezeték változtatnak ezen. Plébánosunk fáradhatatlan munkával megtervezte és meg is valósította a templom előtti tér felújítását, gyönyörű lett. A vezetőség foglalkozhatna azzal a fontos kérdéssel, hogy a fiatalok szabad idejükben kellemesen és hasznosan szórakozhassanak.

Még nem tudom, hogy hova, merre vet a sors, de ha el kellene hagynom ezt a falut, biztosan nehezen tenném.

**Gábor Emese, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Kedves Barátom!

Örömmel tölt el, hogy itt a szünidő, így el tudtam jönni pár napra a mamámékhoz.

Tegnap egy hatalmas hóvázat építettem az udvarban. A kertből is betologattam az összes havat talicskával. Egy gyönyörű hóvázat sikerült készíteni, három torony díszítette a tetejét, amelyekbe ablakokat véstem. A vár bejáratát egy deszkaajtóval elzártam, hogy a kutyusok ne tudjanak bemenni. A vár körül kertet alakítottam ki, amit hóból faragott virágokkal díszítettem. Szárizékból létrát készítettem, és odatettem a toronyhoz, hogy úgy nézzen ki, mintha hercegnőt szeretne egy ifjú megmenteni a bezárt toronyból.

Amire elkészült a remekművem, nagyon kifáradtam. Bementem, és amint lefeküdtem, el is aludtam. Álomban a várban játszottam.

2010. 1. 3., Zentagunaras
Tisztelettel: Patrik

**Celluska Patrik, 5. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras**

„Ha én vándormadár lennék...”

Ha én vándormadár lennék, akkor mindig vízszatalálnék a fészkeembe, otthonomba, hazámba. Ha ezt a szót hallom, hogy haza, akkor én rögtön egy kis falucskára: Pacsérára és abban a református parókiára gondolok. Életem nagy részét ebben a kis házikóban töltöm.

Már messziről is lehet látni, hogy a síkság közepén van egy kis falucska, ahol élet van, ahol az emberek megművelik a földeket, mely biztosítja a mindennapi kenyerüket. Az ide érkezőket már messziről köszöntik a templomtornyok. Jelzik, hogy itt istenfélő emberek laknak, akiknek szíve, otthona szeretettel fogadja az ide érkezőket.

Szeretem ezt a vidéket. Csendes, nyugodt, távol van a város zajától. Hajnalban gyönyörű a pacsírtaszó, de a vándormadár testvéreim is nagyon szeretik ezt a tájat. A fecskék mindig szívesen visszatérnek. A bácskai földön gyönyörű a búzatenger.

A templom melletti udvarunkban van egy nagy hársfa, melynek egyik ágán folyamatosan üldögél egy kis galamb. A szüleimtől hallottam, hogy ezt a fát a régi magyarok ültették, hogy megmaradjon emlékül az utókorak. Sok mindent tudna ez a hársfa mesélni. Sok telet, nyarat megélt. Elmúlt és megújult. Hallotta a gyerekek kacagását, nevetését, de néha sírásukat is. Van, hogy a szomorú gyermekek itt találnak menedéket, búvóhelyet.

Látta felnőni a szüleinket, nagyszüleinket, és most minket is. Ha ez a vén hársfa beszélni tudna, mennyi titkot elmondhatna!

Éppen úgy, mint a házunk előtt levő sétány is, amit korzónak nevezünk. Itt is sok öreg fa van. Sajnos lassan töredeznek az ágaik. Nyáron nagyon jó hűvösti tartanak. Sokszor beszélgetnek itt a fiatalok a nyári estéken.

A nagyszüleim mesélték, hogy régen a korzón volt a piac, ahova ők is gyakran bejöttek a szállásról. Ott beszélgettek, sétáltak, ismerkedtek a fiatalok.

De azért újul is ez a falu. Tavaly falunapra egy kis szökőkutat építettek a korzó végére a központban. A fiatalok szeretnek ide kiülni és beszélgetni.

Ha egy kis völgyön lemegyünk a központból, akkor a játszóteret látjuk, mely nem olyan régen épült egy nagy üres területre. A kisebb gyerekek nagy örömmel játszanak itt. A játszótér mellett van a futballpálya, melyet a játszótérről egy kis folyó választ el.

Ezt a folyót Nagy ároknak hívják. Régi neve Bácsér volt, innen kapta a falu a Pacsér nevet. A központban található a Kun szobor is, amit néhány éve kapott a falu a kisújszállásiaktól. Ha ezt a szobrot meglátom, rögtön a kisújszállási barátaim jutnak eszembe.

Tartjuk a kapcsolatot kisújszállási testvéreinkkel, mert testvéreink ők, mert összeköt bennünket a múlt, a közös gyökereink, hiszen őseink egykor onnan érkeztek ide. Bár elválaszt bennünket most egy határ, mely sokszor nehezíti az egymáshoz vezető utat, mégsem feledjük egymást, és a hosszú, fáradtságos út után jó dolog otthonról hazaérni.

**Csányi Dorottya, 6. osztály,
Moša Pijade iskola, Pacsér**

Baltó

*A kutyám neve Baltó,
Száguldozik, mint az autó.
Ha nem enne,
Akkor nem is lenne.*

**Kubik Vanessa, 6. osztály,
József Attila iskola, Bácskertes**

Séta egy öreg ház körül

Egy öreg házról mesélek most, melynek múltja és jövője is van. A dédnagyapám háza ez, kit személyesen nem igazán ismertem, de mamám elbeszéléseiből gyakran felidéztem.

Már a nyílegyenes utcáról lehet látni, hogy öreg ház, mert az évek folyamán a vályogból épített falat a macacs eső úgy kimosta, hogy lyukakat hagyott emlékül.

Egy rozsdás vaskapun lehet bejutni a hátsó udvarba. A nagyim azt mesélte, hogy ezt a területet gyakran fel kellett seperni. Én ezt nem értettem meg, mert a tatám kotkodácsoló baromfikat is tartott. Emlékszem egyik, kiskoromban történt csínytevésémmre, amikor ezekre a nyugodt állatokra ráültem, és lovacskákat játszottam. Csak több tudtam meg, hogy ezzel ártok a baromfinak. Az udvar jobb felén lustálkodik egy viharvert istálló. Itt régen egy pár borjú dudarózott. Most a turbékoló galambok rejtekhelye.

Bal felől áll a fészter, melyben egy poros parasztkocsi unatkozik, alig áll a lábán. A kidőlt falon idős szerszámok szunnyadnak: gyeplő, zabla, rudalókötél és még pár ilyen dolog.

A fészter melletti ólakban egykor a sáros kis malacokból szép hizók növekedtek, de ennek is már egy jó ideje. E mögött az istállóban volt a tati kedvenc állata, a zabolátlan Csillag. Azért lett ez a neve, mert olyan hevesen vágatott az utcák közt, mint egy hullócsillag.

Már majdnem beértem a házba, csak előtte elgondolkodtam, milyen is lehet odabent. Beléptem az üres konyhába. A padló nyikorgott, és ahogy lenéztem, látom, hogy a szürke festék is levált róla. Mintha újraéltém volna egy pillanatot: Dédi ül a kályha mellett, arcán öröm, a szívében vidámság, hogy újra láthat. Belépve egy másik helyiségbe körülnézek a szobában. Egyszerre csak megpillantok a sarokban egy ósdi rádiót, és fülemben megcsendülnek e szavak: „Kossuth rádió, Budapest”. Igen, ez volt a kedvenc állomása. Ezt hallgatta minden reggel, délben és este. Pár kopott kép mindig a repedezett falon, de amúgy minden üres. Hirtelen könny buggyan ki a szememből, mert az elmúlt érzem.

Kíváncsiságomnak határt szabok, inkább kifelé indulok. A biciklim felé menet még egyszer visszapillantok e csodálatra méltó házra, mert tudom, hogy a jövőben is megint melegség tölti be, ugyan- is árva gyerekek otthonává alakítják át.

**Kuntity Szabaszián, 8. osztály,
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom a kutya. Foltinak hívják. Fehér színű, fekete foltokkal és a feje barna. Kutyakaját eszik. Gumijátékokkal játszik. Szeretem, mert nagyon játékos.

**Tóbiás Vivien, 2. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Reggel a falunkban

Hajnalodik, kialszanak a csillagok,
kakasok hívogatják a napot.
Vig csicsergésbe kezdenek a madarak,
Ébrednek lassan a fák, fűszálak.
Lassan benépesedik a tér,
S minden utas a buszba fér.
Tágra nyitja kapuit a piac,
Ahol visít a sok ijedt malac.
Kinyit a sarki újságárus is,
S minden újságban a hír friss.
Hangosan zakatol a fél kilences vonat,
Ami Becskerekre viszi az utasokat.
Esik az eső megállnak az események,
Eláznak a piaci vásárlók, szegények.
Szétoszlik a sűrű tömeg a téren,
S én is lassan hazatérek.

Szabó Árpád, 8. osztály,
Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Reggeli ébredés

Nem tudom, él-e olyan ember a földön, aki reggel örömmel kel fel a meleg ágyból, és nem azon gondolkodik, hogy jó lenne még egy kicsit lustálkodni. Ha van is, én nem tartozom abba a csoportba.

Számomra a reggeli kelés olyan, mint az esti lefekvés, egyikhez sincs kedvem, kivéve, amikor anyukám kelt, de az ritkán történik meg.

Maradjunk a hagyományos apás keltésnél. Mondanom sem kell, hogy mindig akkor kezd el lökdösi, és mondogatni a magáét, amikor a legjobbat álmodom, vagy éppen a legkényelmesebb helyzetben szunnyadtam el alig két perccel az ébredése előtt.

Édesapám először mindig megpróbálja a „keljél, fiam, mindjárt kész a reggeli” című enyhe verziós ébresztést. Ekkor tudom, hogy van öt percem.

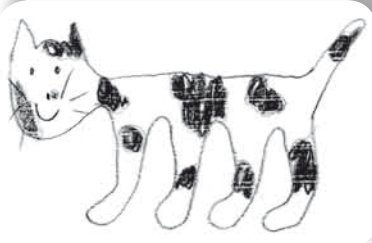
Aztán jön az, hogy „nem megmondtam, hogy ki az ágyból!”

– Még három perc! – mondogatom magamban.
– Ha azonnal nem kelsz fel, letépem a füleidet!
– hallatszik apám immáron mérges hangja.

Ekkor elgondolkodom, hogy ilyen fiatalon talán mégsem maradhatok fül nélkül, és nem is divat, így kiugrom az ágyból, kiballagok a fürdőszobába.

Horvát Kristóf, 7. osztály,
Thurzó Lajos iskola, Zenta

Kedvenc állatom

Kedvenc állatom a macska. A neve Micó. A színe fekete, fehér. Húst eszik és tejet iszik. Fogócskázni szeret. Szeretem, mert kedves macska.

Varnyú Kinga, 2. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Nyilas Misi történetének olvasása után...

Misi szegény családból származott. A debreceni kollégiumban tanult, távol a családjától.

A kollégium egy nagy négyszögű épület, a Nagytemplom felőli ősi épület utolsó szakaszai pedig egy négyszögű udvart zárnak be. A folyosókon hallatszik a cipők kopogása, mint egy templomban. A szobákban hét ágy van. Megjelenik ez a bűvös szám, mint a mesékben. Minden mesének jó a vége, és jóra fordul minden, pontosan úgy, mint ebben a regényben. Misinek teljesül a vágya, hogy taníthasson másokat, ha nem is úgy, ahogyan tervezte. A coetus hét ágának fontos az elhelyezése: három párosával, egy külön a többitől. Ez utóbbi volt Misi ágya. A bútor jelképezi a fiú magányosságát a kollégiumban. Nem voltak jó barátai, és nem is sokat játszott a fiúkkal. Sokszor megesett, hogy a tanárok csak őt dicsérték meg, ezt ő nem kedvelte, mivel nem akart kitűnni, csak átlagos akart lenni. Szeretett volna mindenkinek megfelelni, és a szüleinek sem akart csalódást okozni. A coetus közepén állt egy zöldre festett asztal is, amire minden diák rávéste a nevét, és ez egy kicsit zavarta Misit. A zöld szín unalmas, és semmi életet, semmi vidámságot nem vitt a szobába.

Volt egy ládikája, amelynek titkos rekeszéről csak ő tudott. Ez a titkos ládikó tükrözi tulajdonosának titokzatosságát, és azt, hogy senkinek sem tudja elmondani érzéseit. Sokszor elbűjt csak azért, mert nem merte felvállalni az érzéseit, inkább titokban sírta ki magát. Mindenkin elhatalmasodik néha a szomorúság és a magány, ám ha ezt megbeszéljük valakivel, vagy kisírjuk magunkat valaki vállán, akkor sokkal jobban érezzük magunkat, mert tudjuk, erre a barátra bármikor számíthatunk. Misinek sajnos erre nem volt lehetősége. Egy kevésbé forgalmas debreceni utcában volt az a könyvesbolt, amely előtt mindennap elment. Egy könyv állt a kirakatban, ami neki nagyon tetszett. Egy nap kitisztították a kirakatot, más könyveket raktak ki. Ez az újdonság meglepetésként érte Misit, és egy kicsit meg is rémült. Az eddigi élete egyformán és egyhangúan folyt, és most minden megváltozott. A kirakatban új könyvek, az életében új fejezet kezdődik.

Egyszer meglátogatta Orczyt, mert Orczy anyukája meg szeretne volna ismerni a szorgalmasan tanuló, példás kisdíjakot. Amikor belépett Orzyékhoz, egy nagy szobában találta magát: a fények szépen játszadoztak, és ez szinte elkápráztatta, vidámságot vitt a szobába. Az előszobában a falon szarvasagancsok és kardok lógtak, a tárgyak arra utaltak, hogy itt gazdag, nemes emberek élnek. A szobák nagyon magasak voltak, Misi először látott ilyet, ő azt hitte, csak a kollégiumban lehet ilyen magas a mennyezet. A vak Pósalaky úrnál az újságok mindig szépen sorba voltak rakva, és ez tetszett neki, mert ő is szeretne a rendet.

Misinek volt egy füzete is a fiókban. Ez a füzet jelentette számára a jövőt. Üres volt, és szép tiszták a lapjai. Az ő élete is olyan, mint ez a füzet: még nem kezdte el élni az életét. Fiatal volt, minden előtte állt. A füzet üres és tiszta, a tisztaság viszont az ártatlanságot jelenti. Misi fiatal, de belekeveredik a felnőttek dolgába, és ez nagyon megviseli. A füzetbe szép betűkkel szeretett volna írni, még nem tudta mit, talán a verseit. Sokat gondolkodott és rájött, majd fokozatosan tölti ki: sokkal értelmesebb dolgokat írhat majd bele, ha megnő, erősödik és a tudása is gyarapszik.

Tojzán Violetta, 8. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szenttamás

A hőcsata

Ez a kis történet arról szól, hogy egy havas téli délután elhívtam a két legjobb barátomat, Tamást és Mátét hőcsatázni. Vártam, vártam a hideg, csillogó, fényes ablakpárkányon. Hát, mit látnak szemem, ott vártak engemet a kapu előtt. Gyorsan felvettem a selyembundás kabátot, sálát, csizmát, kesztyűt és a sapkát.

Kérdeztem tőlük:

– Jöttök játszani egy kicsit?

Ahogy mentünk hátrafelé Bundás nevezetű kutyám megugatott minket. Megdobáltuk hóval.

Elkezdtük építeni a hőcsatára való védőpajzsot. Én egy kicsit csaltam, mert csináltam rá leskelődőt. Kiterveztünk egy nagy hógolyóraktát, amelyet teleraktunk gömolyékkal. Nagyon kemények voltak. Felkiáltottam:

– Kezdődik a hőcsata!

Máté nagyon ügyesen játszott, sokszor eltalált, én meg párszor visszaadtam. Tamásnak nem mindig sikerült. Hátrajött a morgós kiskutya.

– Hogy hívják a kutyát? – érdeklődött a barátom.

– Bundás.

Kuncogva ajánlotta:

– Az új neve legyen Bundáskenyér.

Anyukám behívott minket jó meleg teára. Csromvizesek voltunk. Anyukám biztatott:

– Száritkozzatok meg és igyátok meg az italt!

Megittuk a forró teát.

Mátéval még egy kicsit sakkoztunk.

Mikor másnap kinéztem az ablakon, már el volt olvadva a hópajzs.

Szordás Krisztián, 4. osztály,
Kókai Imre iskola, Temerin

Interjú egy futóval

Mindennap elkocog a házunk előtt az országos bajnok futó, Miroslav Antić.

Egy reggel azonban megállítottam...

– Jó napot!

– Jó napot!

– Én az Október 18. Általános Iskola riportere vagyok és engedelmével feltennék önnek egy pár kérdést a hobbijával kapcsolatban.

– Csak tessék!

– Mért pont a futást választotta?

– Mivel gyermekkorom falun töltöttem, sokszor kellett kutyák elől menekülni, és így rájöttem, hogy a futás nekem jól megy. Miután iskolás lettem az osztályban a legjobb futó voltam, majd ahogy múlt az idő, nagyon megkedveltem ezt a sportot. Emellett még rájöttem arra is, hogy a futás jót tesz az egészségemnek.

– Ezt a szintet saját erejéből érte el, vagy talán valamelyik klubnak volt a tagja.

– Ezt mind a folyamatos edzéssel és önerőből értem el.

– Milyen eredményeket ért el?

– Voltam osztályelső, iskolaelső, körzeti első, majd pedig országos bajnok lettem.

– Meddig gondolja folytatni ezt a sportot?

– Mint versenyző abbahagytam, de hobbiként még folytatom.

– Köszönöm szépen, hogy válaszolt a kérdésekre és további sok sikert!

– Köszönöm szépen!

Szólics Zoltán, 7. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras

Utazás az időben

Én nagyon kíváncsi lány vagyok, és eldöntöttem, hogy elutazom az 1900-as évek elejére. Erre az bátorított fel, hogy nemrég fölfedeztem egy telefonfülkét, mely igazából időutazási találmány volt.

Pakoltam magamnak egy kis ételt meg italt, mert ki tudja, hogy mi vár ott. Beléptem a fülkébe. Becsuktam magam után az ajtót, és a számbillenytűkön beírtam a következő számot: 1913. Hogy miért, azt én sem tudom. Mindig is kedveltem a 13-as számot, még akkor is, ha mások szerencsétlen számnak tekintik. Semmit sem láttam magam körül. Csak azt éreztem, hogy nagyon gyorsan forgok. Pár másodperc múlva meg is érkeztem. A házakra nézve megállapítottam, hogy egy kis faluba értem. Egy hosszú utca közepén álltam, melynek végén egy kis, régi házacska volt. Nagyon érdekesnek találtam, mert rajta színes rajzok voltak, melyeket valószínűleg gyerekek rajzoltak. Odaszaladtam a nagy faajtó elé, melyre pirossal ez volt írva: Iskola.

– Érdekes – mondtam magamban – nem ilyenek képzeltem a század eleji iskolát.

Bementem az épületbe. Középen volt egy létra, mely a padlásra vezetett. A folyosóról ajtók nyíltak a tanterem felé.

– 1. osztály – olvastam az első ajtón. A tanteremben nem volt senki, ezért szétnéztem egy kicsit. A tanári asztalon egy papálca állt, mellette pedig egy kis jegyzőkönyv, mely akkoriban valószínűleg a napló volt. A füzetekében jegyek, és ilyen bejegyzések álltak: Palkó ma nem hozta a füzetét; Pintér Lajos rosszkodott az órán; Rácz Pista papírból repülőgépet hajtogatott... Ezennel megállapítottam, hogy ez egy nagyon feledékeny és szemtelen osztály lehetett! Menjünk tovább! Az asztalok és székek deszkából készültek. A tanterem egyik sarkában, a tábla mellett egy szék állt. Eleinte nem értettem, hogy miért, csak később jöttem rá, hogy ez a számárszék. A tanterem többi sarkában polcok és szekrények helyezkedtek el. A polcokon könyvek, vonalzó, ceruzák és más tárgyak álltak, a szekrényekbe pedig nem kukkantottam be, mert hallottam valakinek a lépteit. Gyorsan egy polc alá bújtam, és betakartam magamat újságpapírral.

– Soha nem fogok rájönni, hogy itt vagyok! – büszkélkedtem. Valaki belépett a tanterembe. Barna nadrágja és kabátja volt, hosszú ősz szakállja és kopasz feje. Az egyik pillanatban azt hittem, hogy ez a Téliapó, csak már megunta a pirosat. De tévedtem. Ez egy tanár volt. Nemsokára bejöttek a diákok is. Meglehet, hogy 30-35-en voltak. Csak fiúk voltak itt, tehát feltételeztem, hogy létezik külön lányosztály is. A búvóhelyemről végighallgattam az órát. Ez az óra rettenetesen hosszú volt, és unalmas. Mondtam már, hogy utálok az iskolát? Ha nem, akkor most megtudtátok. De ahogy végighallgattam és néztem az órát, egyre jobban megszerettem. Az órán nem szabad püssenni sem, kivéve, ha valami fontosat akarsz mondani, különben a tanár pálcával véresre veri a kezéd. Írhatnék én még sokat erről az óráról, de az már regény lenne, nem fogalmazás.

Mikor vége lett az órának, kibújtam a polc alól, és szaladtam vissza a telefonfülké felé. Közben megettem a magammal hozott ennielét, és nagyon vártam, hogy hazaérjek.

**Javorán Anna, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

Az én versem

*Akármit csinálok, rossz.
Ha csokiért indulnék,
azt mondják, inkább gyümölcsöt hozz!
Főzelékkel traktálnak,
pedig kedvencem a cukor, a bonbon.*

*A felnőtteknek semmi se jó:
ha kimegyek,
azt mondják, „le ne lepjen a hó”,
ha benn vagyok,
a tévétől maradok majd tahó.*

*A hangulatom sem tetszik nekik soha:
Ha jó kedvem van,
vigyorgok, mint a fakutya,
ha meg rossz,
truttyogok, mint a pulyka.*

*Sok a baj a nagyokkal,
mindig valami bajuk van,
el se tudják képzelni,
mit jelent ma kamaszoknak lenni.*

**Szabó Emília, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Meglepetés

A nővérem meg a fiúja eljöttek értem, és beutaztunk Újvidékre. Nem sokáig voltunk ott, mert eleredt az eső. Nem vittek rögtön haza, de miközben hozzájuk mentünk, állandóan valami Suzyról beszélgettek. El nem tudtam képzelni, ki a Suzy. Megkérdeztem testvéremtől, Dóritól:

– Nenu, ki ez a Suzy?

– Majd meglátod – válaszolta titokzatosan.

Amint megérkeztünk, Dani kinyitotta a kaput, a tesóm meg én pedig kiszálltunk az autóból. Elégé besötétedett, körülbelül kilenc óra lehetett. Ilyen vaksötétben tudni való, hogy semmit sem lehet látni. Egyszer csak valami zaj ütötte meg a fülemet, mintha kutyacsaholás lett volna, és az is volt. Hát képzeljétek, egy kölyök aranylaborador alakja bontakozott ki a sötétből! Úgy megörültem, hiszen Dóra sokszor mondogatta már, hogy majd lesz neki egy kutyusa, akinek a szőre hosszú, a füle puha, a farka pedig bolyhos. Egész tíz óráig játszottunk az aranyos kiskutyával.

Mikor eljött az indulás ideje, Suzy már nagyban aludt a fáraadságtól. Még ki sem kísért minket.

**Jankovics Bocskovity Éva, 4. osztály,
Kókai Imre iskola, Temerin**

Német Renáta óbcesei tanuló rajza

Kedves Pajtások!

Köszöntöm a Rügyfakadásban az **óbcesei Petőfi Sándor iskola másodikosait**. Nagyon megörültem a házi kedvenceket bemutató rajzoknak és fogalmazásoknak. Azt tudom, hogy a rajzolást óvodás kortok óta gyakoroljátok, de hogy második osztályban már a fogalmazás szerkezetét is megtanultátok, az dicséretetekre válik. Ha így folytatjátok, néhány év múlva Csányi Dorottya, Gábor Emese, Kuntity Szabasztian leírásaihoz hasonló fogalmazásokkal gazdagíthatjátok a Rügyfakadást.

Gábor Emese leírásának jellegzetessége a tárgyilagosság. **Csányi Dorottya** fogalmazásából a szeretet, a szülőfaluja iránti végtelen ragaszkodás sugárzik, s ez az anyanyelv szépségével, kifejezőerejével párosul. **Kuntity Szabasztian** szóképek segítségével varázsolaj elénk az öreg ház hangulatát.

Aki vidámságra, jókedvre vágyik, olvassa el **Horvát Kristóf** reggeli ébresztéséről → ébredésről szóló önróniával fűszerezett humoros írását. Kristóf úgy tudja előadni „szenvédéseit”, hogy nevetésre ingerli az olvasót.

Javorán Anna időutazásra hív, s ez jó ötlet a régmúlt iskoláinak bemutatására. A régi debreceni kollégiumi életet **Móricz Zsigmond** regényéből ismerte meg **Tojzán Violetta**, s ebből a háttérből, környezetből, az akkori körülményekből rajzolódik ki **Nyilas Misi** alakja Violetta jól átgondolt, szép írásában.

Az elmúlt héten is jó fogalmazásokat, verseket kaptam a következőktől:

Csantavér: Fekecs Kinga, Kovács Pécskai Emese, László Nikolett, László Zsuzsanna, Pátrik Arnold, Pesti Enikő, Szabó Emília;

Pacsér: Csányi Dorottya, Csernók Xénia, Nagy Nikolett;

Szenttamás: Tojzán Violetta;

Szilágyi: Mészáros Noémi, Stamfer Lea, Tari Eleonóra;

Temerin: Csordás Krisztián, Fehér Csongor, Jankovics Bocskovity Éva (2 írás), Katona Kinga és Petro Éva;

Torontálvásárhely: Szabó Árpád (3 írás);

Újvidék, Petőfi Sándor iskola: Balog Dóra, Hamad Amir, Javorán Anna, Tápai Ramóna;

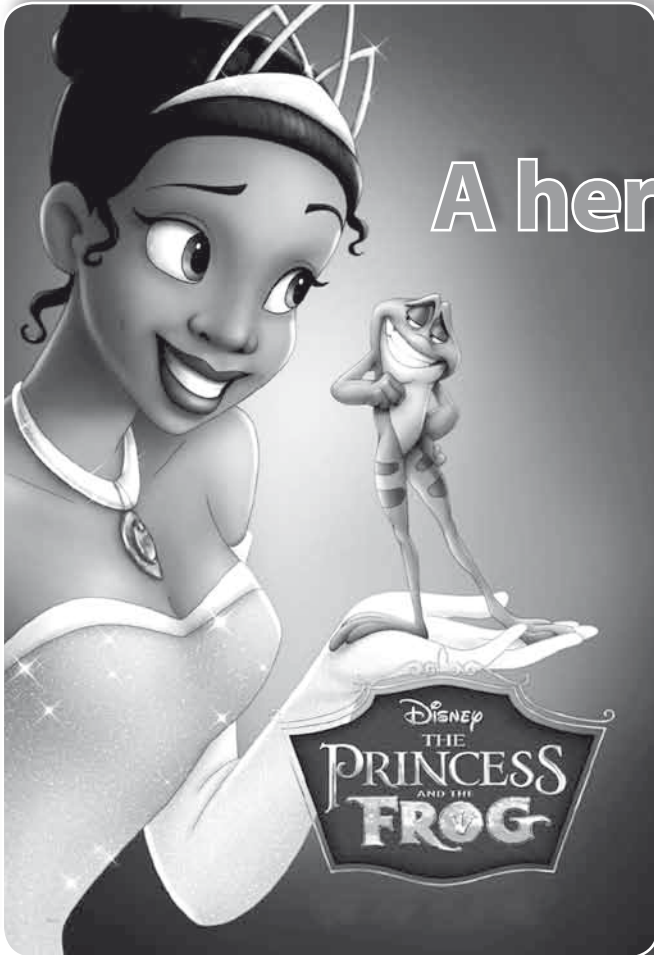
Zenta, Thurzó Lajos iskola: Csillag Georgina és Horvát Kristóf;

Zentagunaras: Dudás Dominika, Celuska Patrik, Csólics Zoltán, Gyetvai Nikolett, Homolya Evelin, Kiss Klaudia, Kozma Norbert, Lemler Renáta, Mándity Tiara, Nagy Eleonóra, Solti Kyra és Zabos Anita.

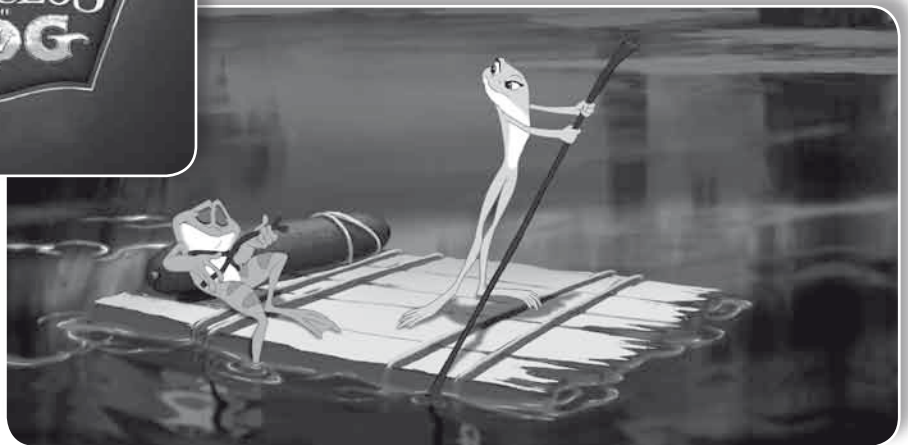
Üdvözlettel:

Tomán Mária

A hercegnő és a béka

Sokan várták türelmetlenül a Disney Studio legújabb tündérmeséjét a dzsesszkorszakból – Újra és újra megállapíthatjuk: Mindazt, amit a múltban láttunk, végigélveztünk, a Robin Hoodot, a kalóztörténeteket, a westerneket, amit nagyon megszerettünk, azt örömmel nézzük meg ma is, akkor is, ha a rendező egy nagyot csavarint az eredetin...

A brekusok... Ezek a zöld állatkák sohasem hiányoztak a mozivászonról. Breki évekig uralta az erdőt, a mocsarokat, a lápokot, az amerikai televíziót. A nagyszájú béka legalább annyira népszerű, mint Topi maci és Miss Röfi a Muppet-showban. Tud ő mindent: dalolni, táncolni, szerelembe esni, ugratni másokat és társul szegődni a legnagyobb sztárok mellé, Liza Minnelli, Madonna, Tom Hanks és mások társaságában láthatóan remekül érzi/érezte magát. Breki mellett megférnek még Harry Potter csokibékái, A faun labirintusa varangya vagy a Magnólia békaesője. Látuk Jabbát, a „rettegett dúvadat”, Fiona apja pedig a Harmadik Shrekben hattyúdallal bűvöli a nézőket.

A Disney Studio nagymesterei most kézzel rajzolták meg – mint a rajzfilmek őskorában – a közismert békakirályfi-sztorit, annak módosított változatát. Ez a mozifilm tehát visszanyúlt a gyökerekhez, ám a papíralapú rajzolást felváltja egy új technológia. A történet természetesen a talán mindenki által olvasott Grimm-mesére, az E. D. Boker gyerekkönyvére, A békahercegnőre építkezve a békakirályfi helyett a hősnő átváltozását meséli el.

Látjuk Taniát, az első afro-amerikai Disney-hercegnőt, aki nem egy dáma a felső tízezerből, hanem pincérnő. Szegény arról álmodozik, hogy egyszer majd megvalósítja édesapja álmát, lesz saját éttermük. Tania nem gondol a fehér lovon vágató szöke

hercegre. Ő mindkét lábával a földön él. Párja, Naveen herceg azonban nagyravágyó egy pasas, könnyelmű, szeleburdi, ám azt mindenki tudja, hogy őket az Úristen is egymásnak teremtette. Igen ám, de a gonoszkodó vudu-pap, Doktor Facilier megátkozta őket, és nem változtatja vissza Naveen herceget. Tiana mindent megpróbál, meg akarja menteni a herceget. Egy csók azonban nem segít, sőt – Tiana is békává változik. Szerencséjükre Ordie mama megmenti a kényes helyzetet, mágiával elúzi a gonoszt és – itt a vége, fuss el véle. (Vagy várd a mese további epizódjait.)

Csodálatos látványvilág! New Orleans a helyszín, a talán legérdekesebb amerikai nagyváros. Tania hangja Anika Rose Noni, egy színésznő a Dreamgirls című musical-filmből.

„Azt érzem, éreztem az egész projekt során, hogy, ha én vagy a gyermekeim már rég nem leszünk a világon, Tania akkor is itt lesz, hogy meséljen rólam. Ez fantasztikus” – nyilatkozta a színésznő a bemutató előtt. Nevüket adták még a filmhez:

Terrence Howard, John Goodman, Oprah Winfrey, Keith David. A dalokat Rany Newman szerezte (Verdák, Szörny Rt.). A muzsika – nem is kell, hogy mondjuk – bűbajos, frappáns. Muzsika a harmincas évekből! A filmet ketten rendezték. Ron Clements és John Musker. Együtt készítették el a Herkulest, az Aladint, az Oscar-nominációig mégis csak Clements jutott el A kincses szigettel.

Clement ma azt mondja:

„Ez a film, ilyen stábbal tíz évvel ezelőtt nem valósulhatott volna meg. Abban az időben kezdett felbomlani a régi Disney-csapat, mindenki szétszéledt. Most régi ál-munk teljesült!”

Az érdeklődés az alkotók minden reményét felülmultha. A Fell is rizikós munka volt, most is félték a bukástól, de a békamese a maga humorával, szép képeivel a felnőtteket is elvarázsolta. A gyerekek pedig egyik ámulatból a másikba esnek. Megnézni a filmet kötelező, megvásárolható a DVD-változat is!...

B. Z.

Rendőr a pizzériában

A rendőr bemegy a pizzériába:
 – Egy sonkás pizzát kérek.
 – Négy vagy nyolc szeletbe vágjam?
 – kérdezi az eladó.
 – Négybe, ha lehet, mert a nyolcat nem bírom megenni.

A te korodban

A tanító korholja Pistikét:
 – Tudod, fiam, én a te korodban nem mertem volna hazudni.
 – És hány éves korában kezdte el a tanító úr?

Altatópor

– Használt az altatópor, amit a múltkor felírtam önnek? – kérdezi az orvos a páciensétől.
 – Sajnos nem. Pedig minden este beszórtam velem az ágyamat.

Két hal beszélget

Két hal beszélget a tóban:
 – Vigyázz! – mondja a nagyobbik. – Az ott egy horog. Nehogy bekapd!
 – Miért? – kérdezi a kis hal.
 – Két okból – válaszolja a nagy. – Az egyik, hogy ha bekapod, akkor kihalásznak, megpucolnak, megsütnek és megesznek.
 – Nagyon köszönöm – hálálkodik a kis hal – megmentetted az életemet. És mi a másik ok?
 – Az, hogy én akarok megenni!

Mi a foglalkozása

A rendőr civilben odamegy a juhászhoz:
 – Hány juha van?
 – Nem tudom.
 – Ha megmondom, nekem adja az egyiket?
 – Persze!
 – 165.
 – Ez fantasztikus, a magáé!
 A rendőr felkapja az egyik jószágot, de ekkor megszólal a juhász:
 – Ha megmondom, mi a foglalkozása, visszaadja?
 – Igen.
 – Maga rendőr.
 – Honnan tudta?
 – A pulit vitte el.

A tengerben

– Ma alig tudtam elmenekülni a cápától
 – panaszoja egy tengeri hal a másikkal.
 – Van ellene orvosság! – mondja a másik.
 – Vegyél a szádba egy adag algát!
 – És az használ?
 – Attól függ, hogy milyen gyorsan menekülsz.

Tisztelt betörő úr!

Egy ember megunja, hogy rendszeresen feltörnek a lakását. Ezért úgy dönt, hogy egy cédulát akaszt a kilincsre, melyen a következő szöveg áll: „Tisztelt betörő úr! Szíveskedjen a továbbiakban megkímélni attól, hogy ajtómat rendszeresen megrongálja. Kulcs a lábtörlő alatt.”

Orvosnál

– Doktor úr, mik az esélyeim?
 – Egyszerű rutinműtétről van szó. Már nyolcvanketteszer csinálom.
 – No, akkor nyugodt vagyok.
 – Lehet is. Elvégre egyszer már sikerülnie kell.

Csörögjön

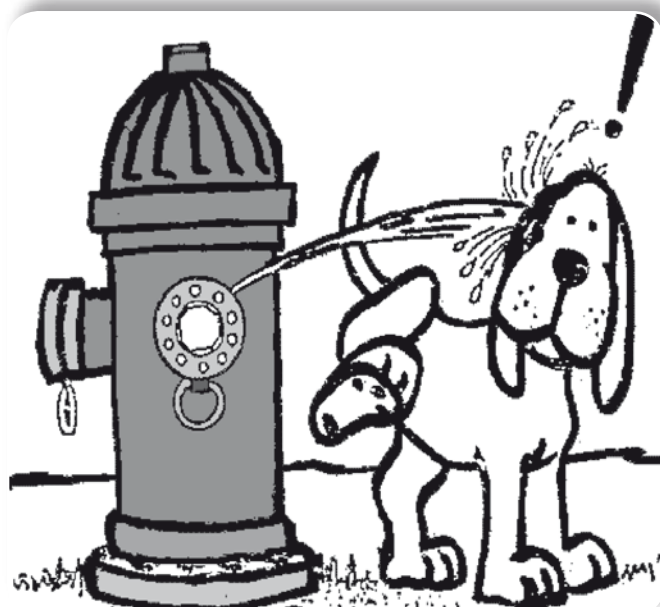
– Doktor úr segítsen rajtam! Telefonnak képzelem magam!
 – Semmi probléma! Írok magának egy nagyon jó gyógyszert. Naponta háromszor szedje be, és ha nem használ, akkor a jövő héten csörögjön vissza!

Nem tudok menni

Béla bácsi elmegy az orvoshoz:
 – Doktor úr, nem tudok menni!
 – Hát akkor hogy jött ide?
 – Hát jönni azt tudok, csak menni nem!

Egyirányú utca

Késő éjszaka nagy sebességgel behajt egy kocsi az egyirányú utcába a forgalommal szemben. A rendőr észreveszi és megállítja. Éppen kezdené a mondókáját, mikor észreveszi, hogy az ülésen a saját főkapitánya foglal helyet. A rendőr tiszteleg, majd így szól:
 – Mit szól hozzá főkapitány úr? Már megint rosszul rakták ki ezeket a hülye táblákat!

Így könnyű

Az állatorvos elmegy az emberorvoshoz.
Az megkérdezi:

– Mesélj, mi a panaszod?

Mire az állatorvos:

– Hja, így könnyű!

Ki döntötte ki?

Az egérke és az elefánt kidöntött egy fát.
Arra jár a farkas, és megkérdezi tőlük:

– Ki döntötte ki ezt a fát?

– Természetesen én – húzza ki magát az egérke – de azért az elefánt is segített egy kicsit.

Papagáj

A papagáj berepül a hűtőszekrénybe. A háziasszony nem veszi észre, és véletlenül rácsukja az ajtót. Mikor félóra múlva ismét ki akar venni onnan valamit, észreveszi.

– Te jó ég, a papagáj! – csapja össze a kezét.

Mire a papagáj:

– Fenéket papagáj! Pingvin!

A piaci tolvaj

A piaci tolvajt kihallgatja a rendőrtisztviselő, és megkérdezi:

– Hogy lehet olyan ostobaságot állítani, hogy a láda tojás ellopására egy szakácskönyv bujtotta fel?

– Pedig úgy volt, biztos úr. A szakácskönyvben egyre csak azt olvastam, hogy végy 4 tojást, végy 6 tojást, végy 8 tojást. Hát valahonnan csak vennem kellett!

Étteremben

– Pincér, siessen már egy kicsit! Olyan éhes vagyok, mint egy farkas!

– Elnézést, de az utolsó nagymamát egy félórája szolgáltuk fel!

Várj

Két barlangász sétál a hegyekben. Egyszer csak az egyikük bezuhan egy szakadékba. A barátja utánakiált:

– Hogy vagy, élsz még?

– Igen – hangzik a válasz.

– Nem fáj a fejed?

– Nem!

– Nem tört el a lábad?

– Nem!

– Semmi baj a kezeddel?

– Semmi!

– Huhh, tiszta mázli! Akkor mász ki, és menjünk tovább!

– Várj egy kicsit, még nem értem le az aljára!

Lovat akar venni a rendőr

Lovat akar venni a rendőr.

– Mennyire bírja az iramot ez a ló? – kérdezi a kupecet.

– Nagyon! Ha felül rá, akár tíz kilométert is rohan anélkül, hogy egyszer is megállna.

– Ez nem jó nekem – mondja a rendőr –, ugyanis én hat kilométerre lakom, és akkor mindennap gyalogolhatnék vissza négy kilométert.

Jean-viccek

Fürdővíz

– Jean, hány fokok ez a fürdővíz?

– Huszonhárom, uram.

– Plusz vagy mínusz?

Pancsolás

– Mi ez a pancsolás, Jean?

– A hold fürdik az éj tengerében, uram.

Akvárium

– Jean, adott vizet a halaknak?

– De uram, még a tegnapi sem itták meg.

Tél

– Megjött a tél, uram!

– Hogyan történhetett ez, Jean, hiszen mára nem is vártunk vendégeket.

Elnyomás

– A mi házunkban van elnyomás, Jean?

– Nincs, uram.

– Akkor engem miért nyomott el az álmom?

Bal kéz

– Melyik az én bal kezem, Jean?

– A szélső, uram.

– Nekem mind a két kezem szélső, Jean.

– Akkor két balkeze van, uram.

A fényűző

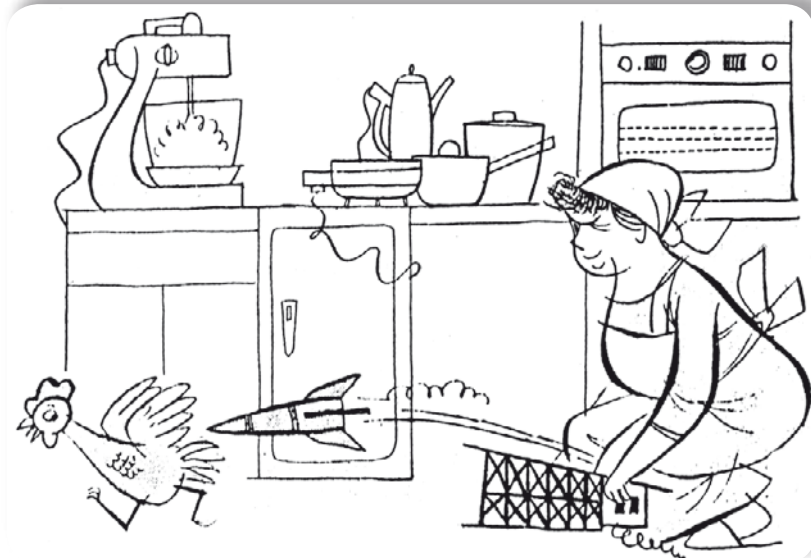
– Jean, fusson előttem egy égő gyertyával!

– Miért, uram?

– Fényűző akarok lenni.

– Csak maradj nyugodtan, aztán mész a facsarógépbe.

A háztartás tökéletes gépesítése

Lázár Ervin

A kisfiú meg az oroszlánok

(Részlet)

**I. fejezet,
amelyben megismerkedünk
Bruckner Szigfriddel, miközben
újságot olvas**

Ma is, mint mindig, pontosan fél öt-
kor befejeztük a munkát az Építészeti Hivatalban. Letettük a vonalzókat, ceruzákat, a kapuban elbúcsúztunk egymástól, és elindultunk hazafelé. A nagy házak, amelyeket terveztünk, ezalatt jóízűen szundikáltak a papíron, vagy talán éppen beszélgettek, és megmutatták egymásnak az erkélyeiket és emeleteiket. Erről persze nem tudhat senki, mert a hivatal ilyenkor már teljesen üres.

Nem siettem. Jó melegen süttött a nap. Sétálgattam és füljörészttem.

Mindig a Levendula és az Orgona utcán járok haza – a mi városunkban az utcáknak csupa ilyen szép virágnevük van. De nemcsak a nevük szép, gyönyörűek az utcák is, nagy lombú fáikkal, tenyérnyi kis virágágysaikkal. Ilyenkor nyáron a fák alatt kellemes hűvös van és jólesik alattuk sétálgatni. Ráadásul por sincs, mert erre autók nem járnak – túl szűkek és girbegurbák az utcák. Én a magam részéről, bevallhatom, nagyon örülök ennek. Véleményem szerint minden városba kellene olyan utcák, ahol nem járnak autók. És az is jó, ha ezeknek az utcáknak virágnevük van.

Hazafelé menet először az Orgona utcán megyek végig. Az Orgona utca derékszögben a Levendula utcába torkollik. Itt, pontosan az Orgona utca torkolatával szemben áll egy ház. Magas kőkerítése van, amelyre az építőmester mindenféle díszet fabrikált, oly módon, hogy a téglák egy részét kijebbe rakta a falban, mint a többi. Rátarti és előkelő díszek, de azért látszik, hogy az építőmester csuda jókedvű volt, amikor csinálta. Régi a kerítés meg a ház is. Az udvart még sohasem láttam, de gondolom, hogy szép lehet. A gesztenyefa miatt, amelynek lombja átnyúlt a kőkerítésen. A ház oldalát zöld repkény futotta be. Az ablakkereteket barnára mázolták, csak a nagy, üveges terasz farészei voltak fehérek. Szigorú, vastag fala volt a háznak – abban az időben, amikor építették, még ilyen vastag fal volt a szokás –, és régi, megbarnult, mohás cserép fedte.

Én csodálatos házakat tervezek. Többemeletes valamennyi, és csupa üveg, szín

meg villogás. De hogyha egyszer magamnak építék házat, akkor pontosan ilyen tervezek, mint ez a Levendula utcai. Ezt már réges régen elgondoltam magamban, a kerítése is éppen ilyen magas, díszes kőkerítés lesz, és a repkény is ugyanúgy futja majd körül. Talán csak a falai lesznek vékonyabbak.

Mindenesetre titokban, szabad kézzel lerajzoltam a tervet egy darab papírra, és még udvart meg gesztenyefát is terveztem hozzá, bár ez már nem egészen az építés feladata.

Nem tudtam, ki lakik a házban, soha sem bemenni, sem kijönni nem láttam senkit. Pedig nagyon furdulta az oldalamat a kíváncsiság, és azt gondoltam, hogy aki ebben a házban lakik, az nekem biztosan nagyon jó barátom lenne.

Barátok okvetlenül kellene az embernek.

Ma azonban, éppen mikor odaértem, kinyílt a ház kapuja, és egy kisfiú lépett ki rajta. Vékony, szemüveges, szőke kisfiú. Egyenesen rám nézett, mintha engem várna, aztán riadtan körülkémlelt, hátha meglátja valaki. Nem járt arra senki. A kisfiú rám hunyorított, és intett:

– Gyere.

Nem ellenkeztem, tudtam, hogy nagyon fontos dolgról van szó, és utána indultam.

A kapu mögött kavicsos út ágazott ketté, az egyik ág szürke kőlépcsőhöz vezetett, melyen a házba lehetett bejutni, a másik

Kedves Olvasó Tanulók!

Rovatunk első részében egy klasszikussá lett gyermekirodalmi alkotás, a négy éve elhunyt **Lázár Ervin** meseregényének, **A kisfiú és az oroszlánok**nak első, bevezető fejezetét olvashatjátok. Alsós korotokban még az olvasókönyvben is találtatok/találhattok belőle részletet. Szórakoztató, szellemes olvasmány. De most, hogy valamennyivel idősebbek vagytok, gondolkodjatok el azon, honnan és miért lettek, miért hozta létre képzeletben a kisfiú az állatoknak e társaságát? Szerintem a magány, az egyedüllét feloldása érdekében. Szerintetek?

A rovat másik fele **Szűts László diáksztórából** (Cédrus Művészeti Alapítvány – Napkút, Budapest, 2008) mutat be két részletet. Azért jutott eszembe, mert kaptam a héten egy e-mailt. A szabadkai Miloš Crnjanski iskola hetedikesei küldték (a tanáruk Sziveri Móra Regina), saját készítésű diáknyelvi szótárukat tartalmazta. Igazi meglepetés számomra, nagyszerű kreatív ötletet bizonyíték! Amikor olvasási munkafüzetet írtam, többször is szótárkészítést jelöltem meg feladatul. Nem volt hát tévedés. Ti szerettek szótárt írni! A legkülönbözőbb szótárakról beszélhetünk, az értelmezői jellegűtől a tájszótáron át a börtönszótárákig (vagyis a zsargonig). Írjátok ti is szótárt, próbálkozzatok meg vele! Várom leveleiteket!

Jó szórakozást

Bence Erika

pedig a haragoszöld, elvadult kertbe vitt. Közepén hatalmas gesztenyefa trónolt.

A kertbe mentünk. Lábujjhegyen, hogy ne csikorogjon a kavics. A kisfiú időnként hátrafordult, rám nézett, és a szája elé tette az ujját:

– Pszt!

A kert hátsó végében egy régi-régi pajta állt. Faláról nagy foltokban lehullott a vakolat, és faszindelyes tetejét is jól megtépázta az idő. Nagy, kétszárnyú deszkaajtaja is kopott volt, és töredezett, széles rések tátongtak rajta. Az egyik szárnya kissé előredőlt, mintha el akarna hasalni.

Megálltunk. A kisfiú intett, hogy hajoljak hozzá közelebb, és halkán ezt suttogetta a fülemben:

– Nézz be! Itt van az oroszlánom.

Bekukkantottam a résen. A pajtában, kirottosodott karosszékben egy nagyon öreg oroszlán ült. Orrán fekete keretes páspaszemet viselt, és újságot olvasott.

– A szemüveget csak nagyzási hóbortból teszi föl – súgta a kisfiú –, nincs benne üveg. Különben nagyon rendes öreg oroszlán, Bruckner Szigfridnek hívják.

Szűts László

Diáksóder

(Részletek)

A, Á

ablak szem. *Ne nézz úgy az ablakaidal!*
ábra ábrázoló geometria
abrak étel
abrakol eszik. *Már órák óta abrakol.*
ábris ábrázoló geometria
acélkecske kerékpár. *Hol hagytad az acélkecskéd?*
acéltaliga kerékpár
ad/ ~ egy ötöst összecspják a tenyerüket
afromagyar roma
ág elégtelen
agrárcsemete buta. Az a fiú agrárcsemete.
agyalágyult bolond, buta
agyalda iskola
agyar magyar nyelv és irodalom
agyas egyetemista
agyilag zokni, bokazokni buta
agyilag gyengén bútorozott buta. *A barátnőm
 agyilag gyengén bútorozott.*

B

baba 1. jó, remek, csodás **2.** divatos
babóca megszólítás. *Hogy vagy, babóca?*
badis izmos, erős
bádogbugyi Polski Fiat. *Hol van a bádogbugyim?*
bagaretta cigaretta
bagázs 1. társaság **2.** banda
bagesz cigaretta
bagóleső száj
bagolyház könyvtár
bagolysegélyt küld sűg az iskolában
bájjúnár piperkőc, majomkodó (férfi, fiú)
bájlógia biológia
baka egyes, elégtelen
bakancs kellemetlen modorú, udvariatlan ember
bakérok bakancs. *Mindenképp a fekete bakérok
 húzom!*
bakker bosszúság, düh, elégedetlenség kifejezése
baksi, baki bakancs
bakter! bosszúság, düh, elégedetlenség kifejezése
balek hiszékeny
balfék ügyetlen
bálna kövér lány
balta elégtelen, egyes
bambul mereng, nem figyel
banán ügyetlen néger focista
bantu cigány
banzaj multság, házibuli
banyesz (banya) idős asszony (megszólítás),
Banyesz, hova megy?
bányarém csúnya nő
bárányfejű göndör hajú

GYÖNGYHALÁSZ

Diáknyelvi szótár

Készítették a 7. b osztály tanulói,
 Miloš Crnjanski Á. I., Szabadka

Szótár

állati *mn* Jó, remek.
 angol *fn* 1. Angolóra. 2. Angoltanár.
 bazdki *msz* Ne már!
 biosz *fn* 1. Biológiaóra. 2. Biológitanár.
 cucc *fn* Holmi.
 csá *msz* Szia!
 csirkeagyú *mn* Buta.
 csokibőrű *fn* Barna bőrű személy.
 csuka *fn* Lábbeli.
 father *fn* Apa.
 főci *fn* 1. Földrajzóra. 2. Földrajztanár.
 húgyagyú *fn* Buta.
 király *mn* Kiváló!
 koffer *fn* Nagy fenék.
 kó i Kell.
 köcsög *mn* Buta. Eredetileg a meleg (homoszexuális) szinonimájaként volt
 használatos. Mind gyakran fordul elő az ostoba szinonimájaként.
 magyar *fn* 1. Magyaróra. 2. Magyaratanár.
 maradj i Hagyjál!
 matek *fn* 1. Matematikaóra. 2. Matematikatanár.
 mutter *fn* Anya.
 műszi *fn* 1. Műszakioktatás-óra. 2. Műszakioktatás-tanár.
 naci *fn* Nadrág.
 nyalizik i Kedveskedik a tanárnak.
 oszi *fn* 1. Osztályfőnöki-óra. 2. Osztályfőnök.
 pudingagyú *mn* Buta.
 rusnya *mn* Nagyon csúnya, ronda.
 séró *fn* Haj.
 sirály *mn* Remek.
 sexy *mn* Gyönyörű csaj.
 stréber *mn* Tanuló, aki nyalizik, kedveskedik a tanárnak.
 szőke *mn* Buta.
 tesi *fn* 1. Testnevelésóra. 2. Testneveléstanár.
 törti *fn* 1. Történelemóra. 2. Történelemtanár.
 tökfj *mn* Buta.
 tökfilkó *mn* Buta.
 vashiányos *mn* Buta.
 XD *mn* Nevetséges. Gyakori rövidítés az SMS-ekben, e-mailekben. Onnan
 nőtte ki magát, és került az élőszóba.

Szószerkezetek és mondatok

Nemtom. = Nem tudom.
 Csó csumi csá! = Jó napot!
 Csá csumi csó! = Viszlát!
 Mizu? = Mi van veled? Hogy vagy?
 Mizu baromarcú? = Mi van veled? Hogy vagy?
 Mi a pálya? = Hogy vagy? Mi újság?
 Beszöttá? = Mondtál valamit?
 Ne nézzé! = Mindjárt megverlek!
 Mit nézel? = Valami bajod van velem?
 Megiszol velem valamit? = Feljössz hozzám?
 Tudja a halál. = Nem tudom.
 Te mikor jöttél? = Nem vagyok rád kíváncsi!
 Nem bírom a búrád. / Nem bírom a képed. = Nem kedvellek.

A tíz hetedikes tanuló könyvjutalomban részesül.

KOMPUTER

A tévécsatornák nem követik a modern technológiát

Sajnos a magyarul sugárzó tévécsatornák jelentős része még nem hogy nem nagy felbontásban, de még csak nem is szélesvásznú adja műsorát – kivéve az m1, m2 és a Duna TV egyes adásait, amelyek már HD-ben, és 16:9-es képarányban, azaz a szélesvásznú képernyőt teljesen kitöltő módon kerülnek az éterbe. A hazai (esetünkben Vajdasági) kábeltévés és IPTV-s szolgáltatók egyike-másika (pl. SBB, illetve Telekom Srbija) kínál digitális szolgáltatást: aki lapostévét vásárol, mindenképpen érdemes ezekre váltania. A valódi HD-kábeltévét egyelőre csak Belgrád egyes részeiben érhető el a Radius Vektor szolgáltató jóvoltából, és csak néhány nyugati HD-csatorna szerepel a kínálatukban, számunkra tehát egyelőre nem érdekesek. Tökéletes látványt ugyanis csak ezek biztosít(án)ak, bár jó tudni, hogy a nagy felbontású tévéadások is csak HD-ready minőségben érkeznek, és a sávszélességbeli korlátozások miatt ezek láthatóan rosszabb minőségűek, mondjuk, a Blu-ray-nél.

Lehetséges alternatíva a magyar határ közelében lakóknak a MinDigTV: a földi sugárzású digitális tévét egyszerű antennával lehet fogni, és hét csatorna műsorát lehet nézni rajta, többek közt a fent említett három adót. A legtöbb új tévé eleve támogatja a digitális (DVB-T) technológiát, így külön set-top-box vásárlása nélkül lehet nézni rajtuk a digitális tévét – ott, ahol van vétel. Ezt viszont a helybeli tévéügyeskedők úgy is gyorsan ki fogják deríteni...

100 hertz, 200 hertz, 600 hertz?

Az egyre nagyobb frekvenciáértékek itt kissé más jelentenek, mint a hagyományos monitorok esetében. Ezek valójában digitális képjavító eljárások, melyek révén a gyors mozgások – például egy sportközvetítés vagy egy akciófilm üldözéses jelenete – elmosódás nélkül jelennek meg a képernyőn. A varázslat a képkockák feldolgozásával történik: a beérkező jelet a készülékek módosítják, így például a tévé esetében a másodpercenkénti 50 képkocka közé újabbakat szúrnak be bonyolult algoritmusok alkalmazásával, így állítva elő a 100 vagy 200 hertzes vagy még magasabb képráfrissítési rátát.

Ezzel a megoldással a mozgás akadozásmentessé, teljesen folyamatossá tehető. Ám ennek is megvan az ára, az így módosított kép mesterségesé válhat, így az egyébként töké-

letes minőségű Blu-ray-filmnek olyan hatása lesz, mintha egy brazil szappanoperát nézne az ember, amelyet nem mozifilmes (másodpercenként 24 képkockát rögzítő), hanem ennél gyorsabb rátával dolgozó kézikamerával rögzítettek volna. Ami viszont nem mindenkinél tetszik.

Valószínűleg ezért döntöttek úgy a gyártók, hogy szabadon ki- és bekapcsolhatóvá tesszik ezt a funkciót. Ez azért is hasznos, mert lehet, hogy míg kedvenc mozifilmünk esetében zavar a 100 hertz, a futballközvetítésnél javítani fogja a minőséget a funkció. Éppen ezért érdemes megnézni még a vásárlás előtt egy bemutatóteremben, hogyan is működik a jelentős felárral kínált sok száz hertzes tévé algoritmus. A házimozi-rajongóknak még egy matrica meglétét kell vizsgálniuk, a 24p-ét, ez ugyanis azt jelzi, hogy az adott készülék tökéletesen vissza tudja adni a mozis rátával kiadott filmeket.

Médialejátszó, YouTube és más extrák

Ha valaki mostanság vásárol egy alpmoddellnél kicsivel drágább, körülbelül 50–60 000 dináros készüléket, meg fog lepődni, mennyi mindent lehet állítani a készülék menüjében – a kontraszt és a fényerő mellett mindenféle képjavító és zaverszűrő, élesítő eljárásokat lehet aktiválni vagy kikapcsolni. Ráadásul lehet, hogy az egyik beállítás tökéletes a tévéhez, a PC vagy az asztali lejátszó, játékgép esetében azonban rossz lesz. Szerencsére a legtöbb tévében bemenetenként külön lehet elmenteni a beállításokat, tehát minden eszközt elég egyszer beállítani.

Ezek a komolyabb tévék már egy egyszerűbb számítógéphez hasonlítottak, nem ritka, hogy USB-port is található rajtuk, melyen keresztül szoftverüket is frissíteni lehet – ami nemritkán Linux, bár ebből a felhasználó nem sokat láthat. A frissítéshez egy üres pendrive-ra rá kell másolni a gyártó honlapjáról letölthető fájlt, és a tévéen kiválasztani a megfelelő menüpontot.

Az USB-bemenet további előnye, hogy a már említett alsó középkategóriában több olyan modell kapható, amelybe teljes körű médialejátszót is építenek, amelyek az összes ismert digitális formátumot (DivX, Xvid, H.264, mp3, jpeg képek stb.) le tudják játszani. Bár tudásuk nem éri el a drága asztali lejátszók képességeit – a feliratok kezelésével vagy a fil-

mekben való tekeréssel például lehetnek gondok –, azért elég jól használhatók a beépített médialejátszók.

A felsőbb, 80 000 fölötti kategóriában már hálózati funkciókkal felvértezett készülékek is találhatóak. Ezeknél az a lényeg, hogy támogassák a DLNA nevű szabványt, amely lehetővé teszi azt, hogy például az otthoni hálózatra csatlakozó – bekapcsolt – PC-n vagy hálózati merevlemezen (NAS) lévő médiafájlokat vezetékes vagy külön megvásárolható wifi-modulon keresztül elérje a tévé. Több gyártó is kínál internetképes tévét, amelyet az otthoni routerhez csatlakoztatva a távirányítóról egyszerűen lehet például időjárás információkat lekérni, netán a Flickrre feltöltött fotókat vagy a YouTube-on lévő videókat nézegetni.

Mit és mennyiért?

Nagy felbontást egyáltalán nem támogató lapostévékkel már nem is találkoztunk az árlis-tákon, de ilyeneket nem is szabad már vásárolni. Egy átlagos 32 colos, vagyis 81 centiméteres képátlójú, HD-ready felbontású LCD-tévé már 30 000 dinárért elérhető. 50 000-ért már elvihető a legolcsóbb, ugyancsak 32 colos full-HD-s LCD-készülékek, de ennyiért már 37–42 colos – bár csak HD-ready – plazmatévét is haza lehet vinni, ennél kisebbeket ezekből nem is gyártanak. 37 colos full-HD LCD-tévére 55–60 000 dináros kezdőáron lehet ráakadni a boltokban.

Full-HD-s plazmatévét legolcsóbban 65–70 ezer dinárért találunk 42 colos képméretben, egy hasonló paraméterekkel bíró LCD-s modell 60–65 000 dinárt kóstál. A LED-es háttérvilágítással szerelt LCD-k olcsóbb példányai 75 000 dinár körüli összegbe kerülnek, de a komolyabb megoldásokat tartalmazó készülékekért minimum 120 000 dinárt kérnek 42 colos méretben, a 200 hertzes képráfrissítési sebességgel csábító csúcsmoდეllek pedig 180 ezernél is drágábbak. Plazmából 100 000-ért már 50 colos, full-HD-s készülék vihető haza, de az extra képjavító eljárásokat tartalmazó csúcsmoდეllekért ez esetben is legalább 180 ezer dinárt kérnek el a forgalmazók.

Döntés előtt érdemes lehet megkérdezni azt is, hogy az adott típushoz a gyártó hány év garanciát kínál, hiszen ezeket a bonyolult szerkezeteket az otthon nyugalmában megforrasztható régi EI és RIZ vagy Gorenje tévékkel ellentétben már nem lehet egyszerűen javítani.

(high-tech)

KOS

Igazán kikérheted magadnak az állítást, hogy a Kosok, mint persze te is, fejjel mennek a falnak. Ez ugyanis általában nem igaz, sőt, nyugodtan mondhatjuk, hogy asztrológiai babona. Most mégis előfordulhat, hogy többször veszíted el az uralmat a szokottnál, és megdöbbenve, elhamarkodott lépésekre szánod el magad. Természetesen ez csak átmeneti hangulatingadozás, meglehetősen jól tennéd, ha minden körülmények között megpróbálnál uralkodni felette.

BIKA

Teljesen felesleges nyugtalankodnod. Többször is előfordul, hogy a bolhából elefántot csinálsz. Ha szokatlan feladatokkal bíznak meg, egészen biztosan számíthatsz arra, hogy mindennek a későbbiekben hasznát látod. Most még időben elejét veheted a vitáknak, szemrehányásoknak.

IKREK

A következő hónap közepéig semmivel sem boldogulsz úgy, ahogy azt szeretnéd. Ellenséges légkörben kell bizonyítanod, hogy képes vagy megoldani a legnehezebb problémákat is. Ebben az átmeneti időszakban nem árt, ha kerülöd az összetűzéseket a családtagjaidal. A hét második fele már határozottan szerencsésnek ígérkezik. A viharfelhők elvonulnak, sőt rá kell jönnöd, hogy még a látszólagosan legkellemetlenebb dolgok is utólag a hasznodra válnak.

RÁK

Egy jó ismerősöd össze akar hozni valakivel, ám ha nincs nagyon ínyedre, egyszerűen, de komolyan közöld vele. Pár napig folyton változtatod a véleményedet valamivel kapcsolatban, vagyis állandóan meggondolod magad. Komoly döntés előtt állsz, nem ártana tehát eltöprengeni a dolgokon, és csak akkor határozni, mikor már biztos vagy magadban.

OROSZLÁN

Sokat jár az eszedben valaki, aki továbbra is igen kedves neked, és talán érdemes lenne megkeresni az illetőt még akkor is, ha csak egy rövid beszélgetés történik közöttetek. Az akaratereővel sok mindent elérhetsz. Ha meg akarsz szabadulni valami rossz szokástól, például a körömrágástól, a legnehezebb az első lépést megtenni, tehát elszánnod magad. Ha ezen túljutottál, akkor már könnyebben mennek a dolgok.

SZŰZ

Ezen a héten kevés nyugalomra, békére számíthatsz. A kommunikációra kevésbé jók a mostani tendenciák. Főként osztálytársaidal keveredhetsz vitába, ha nem vagy elég türelmes. Talán legjobb, ha most félreteszed híres precizitásodat, és nem tulajdonítasz nagy jelentőséget a katonás rendnek.

MÉRLEG

Most úgy véled, hogy egyedül maradtál és mindent egyedül kell végezned mások helyett is. Keményebben dolgozol, mint valaha. Ez most az év szokatlanul mozgalmas időszaka a számodra, még a szabad idődben is problémákon töröd a fejed. Próbáld összekötni a kellemest a haszonnal. Meglátod, oldottabb légkörben minden sokkal könnyebben megy.

SKORPIÓ

Egészen egyszerűen azt is állíthatnám, hogy borotvaélen táncolsz. Nem vagy egyensúlyozó művész, mégis képes vagy uralni a helyzetet, ha önmagadon is tudsz uralkodni. Egy bolygóállás hatása arra kényszerít, hogy mindent azonnal, ellentmondást nem tűró módon próbáld véghez vinni. Lehet, hogy a türelem nem rózsát terem, hanem átsegít téged egy olyan holtpontra, ami később már nem okozhat fejfájást.

NYILAS

Kapcsolatot kezdeményezel valakivel, aki már régóta várta ezt az alakmat. Jó volna, ha meggondolnád. A lehetőségek nagyon is csábítóak, de a kockázat legalább ilyen nagy. Természetesen, ha nincs kinek elszámolnod, bármit megengedhetsz magadnak, kivéve azt, hogy ajtóstud ronts a házba. Számolnod kell az esetleges lebukással, illetve a következményekkel is.

BAK

Lehet, hogy valami új hobbi ébred fel benned. Az előző, unalmas hét után már kicsit jobb tendenciát mutat ez a pár nap. Különösképpen az emberi kapcsolatok területére és a kommunikációra igaz ez, ami annak is köszönhető, hogy jobb lesz a hangulatod, s így a világot is szebbnek látod.

VÍZÖNTŐ

Egyik ismerősöddel közös vonást fedeztek fel egymásban. Ez az első állomása annak, hogy barátság alakuljon ki közöttetek. Egyik konokod hirtelen úgy dönt, hogy bulit szervez. Jó dolog, hogy szeretsz fegyelmetten és keményen dolgozni. Semmi jót nem szül, ha mindent megtagadsz magadtól. Az sem jó, hogy határozatlan vagy és nem mersz küzdeni a céljaidért.

HALAK

A legjobb hír számodra az, hogy nyugalomra, békét és egy bizonyos viszonylagos eseménytelenséget ígér ez a hét. Élvezd hát a látszólag egyformának tűnő napokat, ami a nyugalom és biztonság illúzióját keltheti benned. Azonban a hét közepén kedvező feltételek kínálnak minden új kezdethez, legyen az egy régi rossz szokásról való lemondás, egy új hobbi kezdete vagy bármi.

A tinik dühösebbek, mint a felnőttek?

Egy új kutatás szerint a fiatalabbak hajlamosabbak a dührohamokra, mint a felnőttek. Tizennyolc éves és idősebb személyek vettek részt a kutatásban, de a tinik dühfoka is van olyan magas, mint a fiatal felnőtteké.

Miért?

Dühösek leszünk a stressz miatt, a tinikorszak az élet egyik legstresszebb időszak.

A környezetünk váltja ki a dühöt.

– A tanárok mérgesek a házi miatt, mind egyik azt hiszi, hogy az ő tantárgya a legfontosabb.

– A szüleid nem tudnak kezelni, te meg az így kialakult helyzetet nem tudod kezelni.

– Az edződdel is összezőrdülsz, a zongoratanárról nem is beszélve, és persze még ott vannak a barátaid is.

Ugye, hogy nem kell magyarázni?! És ez a sok stressz felidegesít, és dühös leszel.

Ha valami dühössé tesz, van egy nagyon jó megoldás. Problémamegoldó megközelítésnek hívják, mert azzal a problémával kezded a megoldást, amely miatt feszült vagy. Ezután felmérheted a helyzetedet és eldöntheted, miként cselekedj.

Minden lépés közben új kérdések merülhetnek fel, ezek megválaszolása az egyes szituációktól függ. Vegyünk egy példát. El szeretnél menni egy partira, de anyukád azt mondta, maradj otthon és takarítsd ki a szobádat. Elfog a düh.

Mit kell tenned ilyenkor?

1. Tudatosítsd a problémát (öntudatos-ság). Először is tudatosítsd, mi miatt és miért vagy ideges. Elemezd magadban, hogy miért vagy letörve, és így cselekedni tudsz az elhamarkodott reakálás helyett.

Tedd fel a kérdést magadnak: Miért is vagyok ideges? Mit is érzek és miért? Megteheted ezt magadban és hangosan is, a lényeg, hogy tisztán lásd az egész helyzetet. Például: „Nagyon dühös vagyok anyukámra, amiért nem enged el a buliba! Ez nem fair!” Az érzés, ami elfogott, az a düh, és azért érzed ezt, mert nem mehatsz el a buliba.

Értsd meg, hogy ez nem ugyanaz, mintha ezt mondanád: „Anya egyáltalán nem fair velem!” Ez az állítás nem mondja ki pontosan a problémát (azt, hogy nem mehatsz el a buliba, amíg nem takarítod ki a szobád), és nem mondja ki pontosan az érzésedet (düh) sem.

2. Keress lehetséges megoldásokat, mielőtt reagálnál (önkontroll). Ilyenkor megállsz egy pillanatra, hogy kezelj a dühödöt. Egyúttal ilyenkor kell

azt is átgondolnod, hogyan reagálj majd – de csak majd.

Tedd fel magadnak a kérdést: Mit tehetek? Gondolj legalább három dologra.

Például ebben a szituációban ezekre:

– Elkezdek kiabálni anyukámmal, és kiverem a balhét.

– Kitakarítom a szobámat, és megkérdezem anyukámat, elenged-e a buliba.

– Elszököm a buliba.

3. Vedd figyelembe a megoldás következményeit (gondold át). Ez az a pont, amikor el kell döntened, hogy melyik reakcióval válthatod ki a legjobb végeredményt.

Tedd fel magadnak a kérdést: Mi fog történni, ha ezeket megteszem? Például:

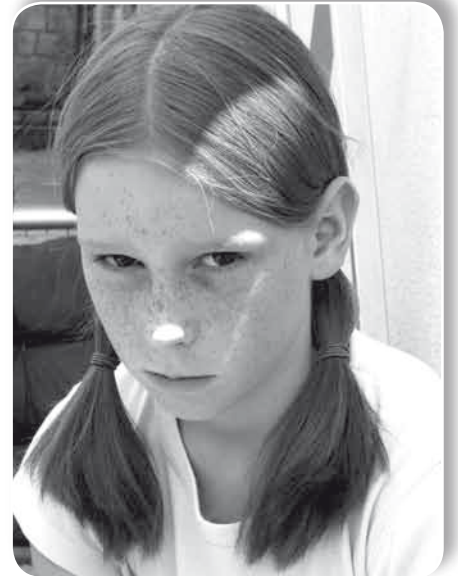
– Ha elkezdesz üvöltözni anyukáddal, csak nagyobb bajba kerülsz.

– Igaz, hogy eltart egy ideig kitakarítani a szobát, és így késve érsz a bulira (talán majd ettől leszel titokzatos), de ha meg lesz csinálva, egy ideig legalább már nem kell emiatt aggódnod, és még a buliba is eljutsz.

– Az elszökés egy lehetséges változat lehet, amikor nagyon dühös vagy. De hogyha komolyan végiggondolod, rájössz, nem a legjobb döntés engedély nélkül kiszökni a házból néhány órára. És ha még el is kapnak. Vigyázz!

4. Hozd meg a döntést (válaszd valamelyiket az opcióid közül). Ez az a rész, amikor a három lehetőség közül kiválasztod az egyiket. Válaszd ki a szerinted leghatékonyabb megoldást.

Tedd fel magadnak a kérdést: Melyik lenne a legjobb választás? Mikor átgondolod a lehetőségeidet, rá fogsz jönni, hogy nem a legjobb döntés lenne anyukáddal üvöltözni, az csak olaj lenne a tűzre. Valószínűleg arra is rájöttél, hogy kiszökni túl kockázatos. Ezek közül egyik sem túl jó opció, így marad a harmadik: Kita-

karítom a szobámat, és megkérdezem anyukámat, elenged-e a buliba.

Amikor már kiválasztottad a megoldást, jöhet a cselekvés.

5. Ellenőrizd, hogy előrehaladtál-e?

Miután cselekedtél és a szituáció lezárult, gondold át, hogyan is zajlott le a történet.

Tedd fel magadnak a kérdést: Hogyan csináltam? Úgy sült-e el a dolgok, ahogy terveztem? Ha nem, miért nem? Elégedett vagy a döntéssel, amit hoztam? A szituáció végén nagyon fontos elgondolkodni, hogy hogyan is jöttek össze a dolgok. Ez segít abban, hogy megismerd magad, hogy megtudod, melyik problémamegoldó eljárás hogyan működik különböző helyzetekben.

Vereged meg a vállad, ha jól döntöttél. Ha nem, elemezd újra egyesével az öt pontot, és keresd meg a probléma forrását.

Ezt az öt lépés nagyon egyszerű megvalósítani, amikor nyugodt vagy, de nagyon nehéz, amikor ideges vagy szomorú vagy (például: kosárlabdaedzésen sokkal jobban megy a játék, mint a meccsen, amikor nyomás nehezedik rád). Szóval gyakorolj, gyakorolj, gyakorolj!

Apénteki osziórán négy születésnapost köszöntöttünk fel. Iván, Tóth Johanna, Tót Andor és jómagam voltunk az ünnepelek. Közülünk Andor már a 11. évét töltötte be, mi, a többiek még csak a tizediket. Mint minden évben, most is a tancsi készített egy apró ajándékot – egy üdvözlőlapot, amelyet minden osztálytársunk aláírt. A bulira ropit, édességet és szörpöt hoztunk, amivel megvendégtük osztálytársainkat. A tancsi zenét engedett, így táncoltunk is. Nagyon jó volt a hangulat. Kár, hogy ötödikben már nem fog a tancsi szervezkedni! – **Ben-cun Mia, 4. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Iván, Tóth Johanna, Mia és Tót Andor

Vonatoztunk

Ahéten újra ellátogattunk a múzeumba. Raffai Jutka néprajzkutatónak beszámoltunk a kutatásunkról. Sokan készítettek családfát. Egyeseké olyan jól sikerült, hogy a múzeum fényképésze le is fotózta. Előkerültek a családi albumokból a nagy- és dédszüleink esküvői fényképei is. Érdeklődve nézegettük őket. Volt az órának egy érdekes pillanata is. Dávid és Botond egyik képe szinte teljesen megegyezett (pedig nem ugyanazt a személyt ábrázolta) – ugyanolyan volt a nagymamájuk frizurája, ruhája, képen való beállítása. Úgy érzem, hogy az egész osztály ötösrre készítette el a beszámolóját. Máskor is szívesen ellátogatnák a múzeumba. – **Vukov Johanna, 4. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

**Hévér Miklós
munka közben**

Tornaórán a bakugrást gyakoroljuk. Sokunk át tudja ugrani terpeszugrással a szert. A tancsi hamarosan osztályozni fogja. – **Tóth Johanna, 4. c osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

TESZT ✓

Tényleg szerelmes vagy?

Nagyon gyakori a kérdés: az valóban szerelem, amit érzek? A válasz nem egyszerű. Ami számodra szerelemnek tűnik, lehet, hogy nem több a másik iránt érzett vonzalomnál. Igazából mi a szerelem? Miért akarsz épp azzal a valakivel együtt lenni, miért nem valaki mással? Szíved mi alapján választ társat magának? Miért ér véget a szerelem? Ezeket a kérdéseket korántsem egyszerű megválaszolni. Honnan tudhatod, hogy valóban szerelmes vagy? Nem könnyű dolog bepillantást nyerni az érzéseid és a másik fél érzései mögé, azonban a lángoló szerelem ékköveiként léteznek árulkodó jelek.

1. Tudod, mert a számodra fontos másik fél mondta neked, hogy viszonozza iránta táplált mély érzéseidet.

IGEN NEM

2. Érzelmeid által jobbnak, különlegesnek érzed magad.

IGEN NEM

3. A féltékenység zöld szemű szörnyetege csak pillanatokra úszhat be szerelmedek kék egére, hisz tudhatod, hogy a társad szeretően óv, félt téged s az érzéseiteket.

IGEN NEM

4. Semmi más nem okoz számodra akkora örömet, mint amikor együtt vagytok.

IGEN NEM

5. Ha mégis vitába keveredsz vele a vita nem tart tovább néhány óránál, s a végén mindketten egyetértetek abban, hogy semmi sem lehet fontosabb annál, hogy egymás iránt őszintén kifejezhessétek érzéseiteket (még akkor is, ha azok esetleg konfliktus forrásai lehetnek).

IGEN NEM

6. A szerelmed sosem kér arra, hogy válassz közte és a családot, barátaid között – ha mégis a szerelmed mellett döntesz, az csakis a saját, önálló döntésed eredményeként történhet.

IGEN NEM

7. Egyikőtöknek sem jut eszébe próbára tenni a másik hűségét vagy érzéseit.

IGEN NEM

8. Önmagadra találsz szerelmed mellett.

IGEN NEM

9. Az erőszakosság legapróbb jele sem tapasztalható kapcsolatotokban.

IGEN NEM

Értékelés

Számold össze az igen válaszaidat. Ha a kilenc állításból hét igaz rád is, nagy valószínűséggel téged is utolért a Szerelem.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenöt éves lány vagyok, és terhes. A 4. hónapban járok, és az állapotom már látszik. A szüleim elfogadták a dolgot, és nem engedték, hogy elvessem a magzatot. Az iskolatársaim azonban állandóan piszkálnak, és kérdezzetik: Ki az apa?, Mikor születik? stb., és ezt mind gúnyosan kérdezik. Volt már, hogy nem készültem egy órára, és a tanár azt mondta, hogy nem gyereket kellene csinálnom, hanem a házit. Segíts, mert ez már elviselhetetlen!

Válasz:

Kedves Elli!

Sajnálom, hogy veled is megtörtént az, amiről azt gondolják a fiatalok, de az idősebbek is sokszor, hogy az ilyen és hasonló dolgok (ide tartozik a nemkívánatos terhesség és a súlyos betegségek is, mint pl. amilyen a rák) velünk biztos nem történnek meg, de sajnos, megtörténik. Hiába vannak a megelőző programok, előadások, a fontos információk tudatosítása, a szülői óvás, intelem, a szakemberek felhívása, meggondolatlan dolgokat teszünk, és utána isszuk a levét is, hosszabb vagy rövidebb ideig. Vannak azonban olyan dolgok is, amik egy életre szólnak, és örökre megváltoztatják a sorsunkat. Örülök neki, hogy megértő szüleid vannak, akik támogatnak azon az úton, amin akarva-akaratlanul el kellett indulnod. Nagyon nehéz idő van már mögötted, teli bizonytalansággal, szorongással, félelemmel, de nem lesz könnyű dolgod, dolgokat, továbbra sem, hisz nem vagy felkészülve az anyaságra, amikor még te magad is gyerek vagy. Abban a korban vagy, amikor barátkozni, bulizni, ismeretségeket kötni, tanulni kell, ismereteket szerezni mindenről, megismerni a világot, megtalálni önmagadat, és a helyedet a nagyvilágban. A szűkebb és tágabb környezeted reakciójáról még nem is szóltam. Ujjal mutogatás, sugdolózás, keresetlen megjegyzések, kíváncsi kérdések keresztüztüében állsz, mert felhívtad magadra a figyelmet. Lesznek, akik elpártolnak mellőled, megszakadnak barátságok, de születnek majd újjak is. Természetes emberi reakció a kíváncsiság, ezért kérdezzetnek az osztálytársaid, és nem kell tőlük zokon venned ezt. És annak is örülök, hogy őszinte emberek vannak körülötted, még ha ez az őszinteség bántó is. Nem jobb, ha a szemedbe mondta a tanárod a véleményét, azt amit sokan gondolnak, hogy egy 15 éves lánynak inkább tanulnia, iskolába járnia kellene, és nem a hátad mögött mond el mindennek??? Ami az iskolát és a tanulást illeti, igyekezzél lépést tartani a többiekkel, ameddig csak lehet, mert fontos az iskola, a kortársakkal való kapcsolat. Megesik, hogy magánúton kell majd letenned az osztályt, de ne add fel a tanulást, bármennyire is nehéz lesz, fejezd be az iskoláidat, mert ezzel tudod biztosítani a gyermeked jövőjét, és a sajátodat is. Nem írtál a leendő gyermeked apjáról, ő hogyan fogadta a hírt, neki milyen szerepet szánsz a te és a gyermeked életében? Még ha nem is fogadja el a tényt, tudnia kell, és vállalnia tetteinek következményeit (itt nem rögtön házasságra gondolok!), ahogyan te is ezt teszed.

E helyen újra felhívom a figyelmedet és a többiek figyelmét is a megelőzés, a testi és a lelki érettség fontosságára, amikor a testi szerelemről van szó. Arra, hogy nem kell elsielni a dolgokat, nem szabad engedni az esetleges zsarolásnak a fiú részéről, hogy akkor elhagy, ha nem fekszel le vele. Ha pedig úgy döntesz, hogy igenis lefekszel a fiúval, mindenképpen ellenére (egyházi vélemény, szülői, orvosi, tanári vélemény, óvások és intések ellenére) akkor ismerkedj meg fogamzás és a különböző nemi betegségek megelőzésének módozataival, beszéljétek meg a védekezési módot, szerezd, szerezzétek be a számokra (számozatokra) legmegfelelőbb eszközöket. És felkészülten lépjétek a testi szerelem mezejére. Arról se feledkezzetek meg, hogy a szexuális örömszerzésnek más módjai is vannak, „lefekvés” nélkül is jól érezhetitek magatokat egymással. Az, hogy szerelmesek vagytok egymásba, hogy testileg is közel szerettek lenni a másikhoz, teljesen normális dolog, de amikor szeretünk valakit, annak gondját is viseljük. Neked, a szüleidnek és a benned növekvő életnek pedig minden jót kívánunk, hogy a körülmények ellenére, örüljétek és szeressétek, megértsetek és támogassátok egymást, mert ez az, amire a legnagyobb szükségetek van.

Elli ♥

„Kedves Bizalmas sorok!

Egy 13 éves, roma származású lány vagyok. A származásomat a nevem miatt azonosították az iskolatársaim. Az igaz, hogy a hajam színe fekete és a bőröm színe is sötétebb az átlagnál, de egyébként jól tanulok, és vannak rendes ruháim is. A gondom az, hogy az osztálytársaim sokat piszkálnak, és volt már, hogy a tanár is lecigányozott. Mit tegyek, hogy ne piszkáljanak? Kérek, segíts!

K. T.”

Válasz:

Kedves K. T.!

Nagyon nehéz az előítéletek és a diszkrimináció ellen harcolni, de még nehezebb élni velük, amit magad és sokan mások is megtapasztalnak az utcán, a boltban, az óvodában, iskolában stb. Mit tegyél, hogy ne piszkáljanak? Ne verekedj, szitkozódj, ne tedd azt, amit általában ilyen helyzetben tenni szoktunk. Inkább szólj az osztályfőnöködnek, az iskola pedagógusának, pszichológusának, az iskola igazgatójának, mert nekik kell tenniük azzal kapcsolatban, hogy ne kerüljön sor „cigányozásra” vagy más miatt hátrányos megkülönböztetésre. Különösen akkor, amikor az érvényben lévő Köznevelési Alaptörvény több helyen szabályozza ezt a kérdést. Ez az a törvényes dokumentum, amely szabályozza az óvodákban, általános- és középiskolákban folyó életet, az oktatást és nevelést, a gyermekek és a tanárok jogait és kötelezettségeit, az elvárásokat, és előírja a büntetést is, azok számára, akik vétének a gyermekek jogai ellen, és bárkit hátrányosan megkülönböztetnek. Az oktatási intézményekben mindenkinek egyforma esélyt és bánásmódot kell biztosítani.

Harcolni pedig tudással és egymás megismerésével tudunk az ilyen és hasonló esetek ellen, mert nem csak a cigányokkal történik hátrányos megkülönböztetés. De lássuk, mi is a diszkrimináció, mi az ami előhívja. A diszkrimináció a szociológusok, pszichológusok szerint ösztönös vagy tudatos kirekesztő vagy megalázó cselekedet, „egy személy vagy csoport hátrányos megkülönböztetése valamilyen csoporthoz való tartozásuk alapján”.

Évszázadokon keresztül különböző okok miatt, történelmileg öröklődően, az emberekben olyan tapasztalatok, előítéletek, olyan értékítéletek, alakultak ki, nemekkel, fajokkal, etnikai közösségekkel kapcsolatban, amelyek ma már sokszor nem támaszkodnak észérvekre, de nagyon is telítve vannak érzelmekkel és élnek az emberekben, hatással vannak a viselkedésükre, gondolkodásukra, az emberekkel való viszonyukra.

Általában az ún. sztereotípiák is megkavarják a dolgot, ezek olyan merev, túlzottan leegyszerűsített megfigyelések valamely közösség tagjairól, amelyek széles körben elterjedtek, pl. hogy a németek pontosak, az olaszok beszédesek stb., vagyis más etnikai csoportokra vagy pedig nemzetekre vonatkoznak, és nem vesznek tudomást az egyéni különbségekről, mint ahogyan te is megtapasztaltad és leírtad a leveledben.

A tanáraidnak, osztályfőnöködnek, az iskola igazgatójának, az iskola szakszolgálatának kell segítenie abban, hogy az maradj, aki vagy, kibontakoztasd képességeidet, ügyességeidet, és büszke legyél önmagadra, származásodra, mint ahogyan mindenki büszke a saját származására. Az első lépés ezen az úton ebben a pillanatban az, hogy elmondod az osztályfőnöködnek és az iskola pedagógusának, hogy „lecigányoztak”, hogy azok, akik felelősek értetek, meg tudják tenni a megfelelő lépéseket, a tanulók számára az osztályfőnöki órán való foglalkozásokon keresztül, a tantestület tagjai számára pedig önismereti-ismeretterjesztő előadásokon, műhelymunkákon keresztül.

Olyan közösségben élünk, ahol több nemzet, nemzeti közösség, nyelv és vallás is keveredik, él együtt, és nem jó vége van, ha valaki felsőbbrendűnek tartja magát a másikkal szemben. Az ilyen és hasonló jelenségek ellen tudással, tudatos viselkedéssel, egymás kultúrájának, szokásainak megismerésével, tiszteletével lehet csak harcolni.

Mese a tulipánról és a facipőről

Elt egyszer egy kis holland halászfaluban egy gyönyörű halászeleány. Szépségének hírére messze földről jöttek falujukba a legények, hogy megcsodálják és feleségül kérik.

A leányka azonban nagyon hiú és nagyon büszke volt. Kijelentette, hogy csak ahhoz a halászhoz megy feleségül, aki három kívánságát teljesíti.

Egyszer eljött a faluba a legszebb és legerősebb halászegény, hogy megkérje a leány kezét. Ezt a legényt már nem volt szíve kikoszarazni a hiú lánykának, elmondta hát neki első kívánságát: ültessen az ablaka előtti kis kertbe olyan virágot, amelyet még soha senki nem látott országukban.

Bánatos lett a halászegény, mert nem tudta, honnét vegyen ilyen virágot. Beleült halászladikjába, kiment a tengerre, elővett egy kis darab puha deszkát, és faragni kezdte bicskájával. Faragta, formázta a deszkadarabot egész éjjel. Mire a nap felkelt, lefaragta az utolsó felesleges darab forgácsot is művéről, és íme, kezében ott volt egy deszkából faragott csodálatos, tölcséres virágocska.

A halászegény bemártotta a kis fa-virágot a tenger vízébe, hogy megtisztítsa, és lássatok csodát, a fa-virágocska életre kelt. Szárai átvették a tenger sárgászöld színét, virága pedig aranyárga lett a napfénytől. Nosza, kievezett a legény a partra, kiugrott a csónakjából, és sietett a büszke, szép lány háza elé, hogy elültesse a különleges virágot, mielőtt a lányka felébred. Rövidesen ott pompázott a csodálatos virág a halászlány kertjében, annak a virágágnak a közepén, mely éppen az ablaka alatt volt.

Felébredt a lányka, kitartha az ablakát, tekintett rajta, és meglátta a csodavirágot. Felöltözött és kisetett a partra, és közölte a második kívánságát a fiúval. Ez a kívánság pedig így szólt: szerezzon a fiú olyan kendőt neki, melynek párját nem találja egyetlen lány fején sem az egész országban.

A halászegény elindult szó nélkül, hogy a második kívánságát is teljesítse. Végigjárta az egész partvidéket, és eljutott egy öreg halászsasszony kunyhójába. Meglátott a nénike fején egy bűbajos fejkötőt. Teteje kis kikeményített csúcsban végződött, és jobbról is, balról is két ugyancsak kikeményített, fölfelé hajló, csipkével szept, hegyes kis fülecskéje volt. A legény egy aranyat ígért a csinos kis fejkötőért, de a nénike nem fogadott el pénzt, mikor megtudta, hogy a

legény ajándékba szánja egy szép lánynak. Visszaérkezett a legény a faluba, és félve kopogtatott be a lányos házhoz, mert nagyon fájlalta volna, ha visszautasítják ajándékát. Annyira tetszett a bolondos kis fejkötő a lánynak, hogy kijelentette, többet ér a világ legszebb kendőjénél.

Ezzel azonban még nem ért véget a halászegény megpróbáltatása, mert a lányka ragaszkodott harmadik kívánságának teljesítéséhez is: hozzon a halászegény egy pár olyan papucsot, mely szebben kopog minden más cipőnél, és amelynek a kopogására mindenki utána fordul az utcán. A szegény halászegény azt hitte, hogy a büszke leány valami különleges bőrből készült, aranyos papucsot akar, amit ő semmiképpen sem tudna megszerezni. Kiment hát a vízpartra, beült ladikjába, és újra csak fűrt-faragott,

mint amikor a csodatulipánt készítette. Adig fűrt-faragott, míg egyszerre csak egy pár hegyes orrú fapapucsot tartott a kezében. És hogy a szép lány ne csalódjon s a fapapucs még szebb legyen, tarka virágot festett az orrára. A lány gyönyörködve húzta a szép, virágos fapapucsot a lábára, és valóban mindenki utánanézett az utcán. Ilyen szépet, ilyen különlegeset még sohasem láttak.

A csodaszép halászeleány ezután boldogan lett a fiatal halász felesége. A falubeli lányok pedig elkérték a különleges virág magját, lemásolták a kis fejkötő formáját, és ők is elkészítették maguknak a virágos facipőt.

Hollandia azóta híres tulipánjáról, a lányok és asszonyok különleges fejkötőjéről meg a fapapucsokról.

ZSIBONGÓ

Egy harapást a nagy falból?

A nagy fal még sosem tűnt ilyen ízletesnek: kínai cukrászok csapata elkészítette az építmény 10 méter hosszú mását csokoládéból, ugyanis ezzel szeretnék a kínaiakat arra csábítani, hogy többet fogyasszanak az édes finomságból.

A csokoládéfal kemény keserűcsokoládé téglákból áll, amelyeket fehér csokoládé tart össze, és a Csokoládé Csodaország nevű kiállítás egyik látványossága. Wang Qilu csokoládékészítő szerint a nagy fal általa készített verziója mérnöki csúcsteljesítmény, mivel az omladozó rész az egyik végén a valódi falra emlékeztet. Arra is ügyelnie kellett, hogy az alapanyagok ne olvadjanak el. Magasabb és alacsonyabb szakaszok is vannak, és minden egyes téglát pontosan kell a helyére illeszteni, hogy összeálljon az egész. Ezt nagyon nehéz volt megcsinálni.

A kiállításhoz összesen 80 tonna csokoládét használtak fel. A látványosságok között szerepel a híres kínai agyagkatonák mintájára készült minihadsereg, az 560 vigyázzban álló csokoládékatoná.

A rendezvény igazgatója, Tina Zheng azt reméli, hogy a tárgyak hatására a csokoládé népszerűbb lesz a kínai piac egymilliárdnál is több vásárlója számára. A csokoládé nincsen régóta jelen Kínában, nincsen több ezer éves történelme, mint nyugaton, ahol a csokoládé olyan hétköznapi, mint a tej vagy a gyümölcsök. Kínában a csokoládé különlegesség, valami, amit legfeljebb a gyerekeknek adnak, és nem is ismert széles körben.

XXI. téli olimpiai játékok

A 2010. évi téli olimpiai játékokat, hivatalos nevén a XXI. téli olimpiai játékokat, 2010. február 12-e és február 28-a között rendezik meg a kanadai Vancouverben és a közeli Whistlerben. A sporteseményt a Vancouveri Szervező Bizottság (VANOC) szervezi. Az Olimpiai játékok egy nemzetközi, több sportot

magában foglaló eseménysorozat. Az újkori olimpiai játékok lebonyolítását 1503 év elteltével, 1896-ban Athénban kezdték meg újból, az ókori olimpia mintájára, és minden olimpiád elején tartották meg. Az eseménysorozatot egészen 1920-ig csak nyáron rendezték meg. 1924-ben Franciaország Chamonix nevű városa kapta meg a téli olimpia rendezési jogát, 1992-ig mind a nyári és téli játékok egy éven belül zajlottak le. Azóta a nyári játékok az olimpiád első, a téli játékok az olimpiád harmadik évében játszódnak.

A 2010-es a harmadik kanadai téli olimpia, és az első, amelyet Brit Columbiában

tartanak. Ezt megelőzően az országban 1976-ban, Montrealban, majd 1988-ban Calgaryban rendezhettek olimpiai játékokat.

Vancouver több mint félmillió lakossal Kanada harmadik legnagyobb városa. Az ország nyugati részén, a Csendes-óceán partján, a Georgia-szoros mentén, 2000 méternél is magasabb hegyek lábánál fekszik. Whistler a közvetlen környékén található, kiváló sípályáiról ismert tízezres település.

A vancouveri játékokon tizenöt sportágban, illetve szakágban negyvenöt férfi, harmincnégy női és három vegyes versenyszámban osztanak érmeket.

	✱					✱			
	✱								✱
			✱						
			✱	A	✱	✱			✱
		✱		V				✱	
				U	✱				
	✱			L		✱			✱
		GY		T					✱

Berakós rejtvény

- Mi ez a borzalmas üvöltés a ház előtt? - kérdezi a feleség a férjétől.
 - Azt hiszem nádi farkas - feleli a férj.
 - De hiszen, errefelé nincs is nád!
 A válasz a rejtvényben lesz, ha berakod a szavakat és betűhalmazokat az ábrába.

- Kétbetűsek:** AA, LI, EE, SS, TI, UL.
Hárombetűsek: AET, AIGY, BEA, EKE, INA, LEE, YIT.
Négybetűsek: IGLU, KAZI, RESS, TRÁK, TRÁK, ÚKAZ, ÜRGE.
Ötbetűsek: ABRÁK, ERIKA, ILLÓN, TEHÁT, ZSARU.
Hétbetűs: ÉLETLEN, VETHETŐ.
Kilencbetűs: HINTASZÉK.
Tízbetűs: KEGYETLENEK.
Tizenegy betűs: HATTYÚKTAVA.

Betűrejtvények

1

2

3

4

Skandináv rejtvény (7.)

Rejtvényünkben annak az asztronautának a nevét rejtettük el, aki elsőként lépett ki a világűrbe, valamint azt kell megfejtenetek, hogy nevezzük azt, amikor az űrhajós űrhajón kívüli tartózkodik.

	ELEM		LATIN KÖTŐSZÓ	FÉRFI-NÉV AZ EAK FŐVÁROSA	A 2. SZEMÉLY ÁLLATKERT (ÉK.F.)	ELÉBEKERÜL	FRANCIA FOLYÓ		NORD	
	A. I.					JAPÁN	S			
						NAGYON RÉGI IDEHAZA			5	ÁLLATLAKÁS
	AZ, AKI IKTAT		ARTÉZI VÍZ			VATIKÁN	VÉS			
	ADA ELEJE						THAIFÖLD			
ŰR ELEJE CÍPÉSZ-SZERSZÁM	A FÖLDRŐL FELVÉSZ	FÉL ÖT	A TETEJÉRE			BÁCSKAI HELYSÉG ... ÉS JERRY				RÉGI
	FÉRFINÉV	DIAGONÁLIS	TELESPORT		A MŰLT IDŐ JELE RAB BETŰI		IDOMÉRO	ROMLOTT TOJÁS	TAN BETŰI	KIS SZELET TORTA
EGY				KICSINYÍTÓ KÉPZŐ	VIDÁM JELENET SZERB SZ. NÉVMÁS					A HÖLGY PÁRJA
GYORS MENÉS										
ÉSZAK	L. L. S.		KÁRÓ-KATONA						URÁN	
	AUSZTRIA								DEHOGY	
		NAGY VARÁZSLÓ	IDEGEN ANNA			KALENDÁRIUM				

Lóugrásban

M	E	N	M	K
É	E	B	H	E
B	O	D	I	CS
N	K	O	L	O
S	Ö	GY	A	M

- Miért bámulsz annyira?
- kérdi Szabóné a szomszéd-asszonyától.
- Te nem szoktál ruhát te-regetni?

A választ megtudod, ha ló-ugrásban fejted a rejtvényt.

Szókihúzó

K	S	A	K	Á	L	SZ
A	T	R	O	T	I	T
K	F	A	R	M	Ö	T
A	B	M	O	G	A	K
S	Ö	J	A	N	I	T
Ő	A	L	A	G	Ú	T

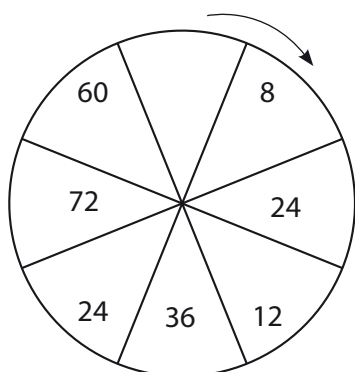
ALAGÚT
ARA
GOMBA

JANI
KAKAS
MAJOM

SAKÁL
TIGRIS
TORTA
TÖM

Keress meg és húzd ki az ábrából a fenti szavakat, balról jobbra, jobbról balra, föntről le, lentől föl, majd az átlók irányában. A megmaradt betűkből egy ciripelő rovar nevét olvashatod össze.

Körszámtan

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már be is írhatod a keresett számot az üres körcikbbe.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Fokról fokra

A meghatározások segítségével töltsd ki a rejtvényt. Minden szó tartalmazza az előző szó betűit és annál mindig egy betűvel többet.

Meghatározások:

- 50 római számmal,
- Lélegzik,
- Levegő,
- Nem kell több,
- Elhamvadó,
- Mesélő.

Lóugrásban

1			2			3		
N	S	P	S	Á	R	K	D	O
M	✿	Z	O	✿	Z	K	✿	L
C	Á	I	L	O	N	I	R	O

Mind a három ábrában egy-egy állatnév lapul. A lóugrás szabályi szerint fejtsd.

A 6. szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Én is azt kérdezem doktor úr, hogy vagyok?

Betűrejtvények

1. Ábel, 2. esperes, 3. képernyő, 4. héber

Szóbetoldó

pad

Anagramma

- Mert egyből hat.

Körszámtan

Az előző számokat hol megszorozzuk 2-vel, hol hozzáadunk 2-t.

Miniszámjáték

653412, 216534, 342156, 534261, 461325, 125643

Szókihúzó

Katalin

Az 5. skandináv rejtvény helyes megfejtése

NAGY PÉTER OROSZ CÁR – OROSZ TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Könyvjutalmat kap

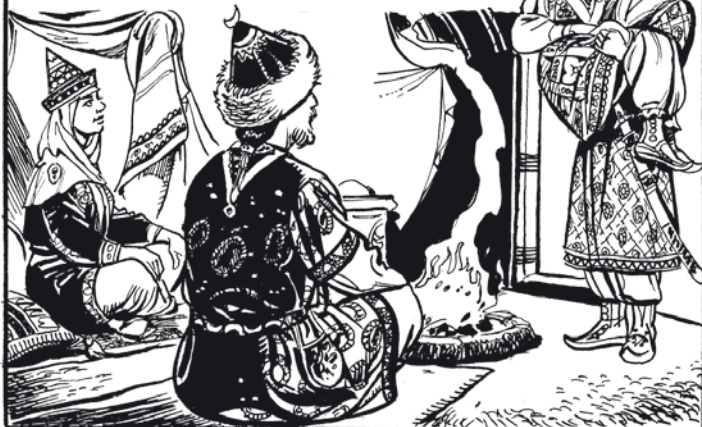
Kószó Lénárd, Torda

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Hazaérve a kisúr, jegyesével háromszor megkerülte a jurtát. E varázskörök egyre szorosabban kötötték a lányt az új családhoz. Mire a sátorba léptek, már házasok voltak. A tűzhely paraszát felszítva, bemutatták az ősök szellemeinek az új asszonyt.

126

127

Kilépve a jurta bejáratán, fogadták a rokonság, a szolgák üdvözlését. Az esküvői lakoma egy álló hétig tartott, hogy a szállásföld minden részéből odaérhesenek az előkelők.

Békés idők következtek. Hajnalnak megszületett első fia, Levente. A törzsek népe egyre inkább Álmos varázserejének tulajdonította a békés gyarapodást.

128

A fejedelem szövetsége a szellemekkel erősebb, mint a kendéé.

Úgy bizony.

129 Idővel rossz hírek kezdtek jönni kelet felől.

A besenyő rablótámadások sűrűsödnek.

Hagyjuk el ezt a földet. Északról, délről Etelköz védhetetlen.

Igazat szólsz. Északon az új kijevi helytartó, Oleg még megbízható adófizető, de meddig? Délen Bizánc kiszámíthatatlan, akárcsak keleten a besenyők.

130

Foglaljuk el Pannóniát mint Attila örökségét.

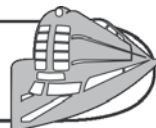
A költözés Kend kende halálát jelentené, amit nem akarok. Itt van udvarunkban Szvatopluk morva fejedelem követe. Segítséget kér a frankok ellen. Megadjuk?

131

Segítsük őket. Magam megyek a kabarokkal és a karvalyosokkal. Kikémleljük, mi változott első ottjártunk óta.

Folytatjuk

Karneváli hangulatban

Szinte ugyanakkor, ám a földgömb ellentétes oldalán a kínaiak a holdjév közeledtét ünneplik – a most kezdődő esztendő a Tigris éve lesz. Tizenöt napos megünneplése pedig azonos a Tavaszi fesztivállal, mely a világ minden részén élő kínaiak legfőbb ünnepe.

Carlo Goldoni egy vígjátékának bemutatójával és a hagyományos karneváli menetel vete kezdetét február 6-án a velencei karnevál, amely több százezer turistát vonz a lagúnák városába farsang idején.

A hagyományos „angyal repülését” (Volo dell'angelo) vasárnap délből tartották: egy konfettifelhőbe burkolózott ifjú szépség leugrott a Szent Márk téren emelkedő 99 méter magas harangtoronyból az ünneplő tömeg közé. Ez a megtiszteltetés az idén a 22 éves Bianca Brandolini D'Addának jutott, aki egy híres olasz család sarja. A karnevál keretében a lagúnák városában több száz zenei, színházi és táncrendezvényt mutattak be.

Az oklevelekben először 1094-ben szerepel a velencei karnevál. Az volt a jelentősége,

hogy a hosszú tél után megünneplik a tavasz beköszöntét. Az elnevezés a carne vale kifejezésből ered – ami annyit jelent: éljen a hús –, utalva a nagybőjtöt megelőző farsang időszakára, amikor szabad volt húsételeket enni.

Már nagyban tartott a velencei karnevál, amikor Rióban még csak kezdődött: ott éppen egy héttel később. A világ legnagyobb ilyen jellegű utcai ünnepségére turisták százezrei özönlöttek a brazil fővárosba, Rio de Janeiróba.

A **riói karnevál** portugál őse az Entrudo. Ennek résztvevői eredetileg szagos vízzel, sárral, záptojással vagy citromhéjjal dobálták egymást nagy vigadózás közepette. 1855-ben létrehozták a „fiatalok karneváli baráti társaságát”. Ők csinálták meg a zenezóval, színes kosztümökbe öltözött résztvevőkkel szervezett felvonulásokat, a „cidade maravilhosát”. Lényegében ma is ezek a társaságok rendezik a karneválokat egész éven át.

A farsangi szezon alatt Rio de Janeiro néhány napra a világ fővárosává válik. Ekkor rendezik meg ugyanis a riói karnevált.

A **velencei karnevál** világszerte ismert, ősi hagyományokra épül, a gondolák és a lagúnák városában. Kevésbé látványos, mint a riói karnevál. Azt mondják: a riói kellemes, a velencei szép!

A csodás jelmezek felvonultatásán kívül a szórakozás minden formája előfordul, még a tűzijátékokat is beleértve. A hajnalt is a vizen kell megérni, mert aki a „redentore hajnalán” az Adria vízával vet magára keresztet, az egész évre mentesül a betegségektől.

Dante így írt erről: „Az egészhez a tengeren úszó furcsa meseváros márványkövei és palotái adják a díszletet.”

Marlene Dietrich feltámadt!

Marlene Dietrich a huszadik század egyik leghíresebb filmszínésznője. Úgy tűnik, furcsa, néha bizarr viseletei az idén is megihlették a divattervezőket, nézzétek csak, mit ajánlanak 2010-re!

Marlene volt az a nő, aki divatba hozta a férfióltónt a nőknek, de ha épp nem pasinak öltözve rótt a klubokat, akkor is talált izgalmas ruhadarabokat magának. Őrült kalapjait számtalan fotón örökítették meg, fellépőruhái roskadoztak a Swarovski-kristályoktól, és előszeretettel mutatkozott hatalmas bohócparókában.

De előbb nézzük: ki is volt Marlene Dietrich?

Porosz rendőrtisztai családban született, apja Louis Erich Otto Dietrich, anyja Wilhelmine Elisabeth Josephine Felsing volt. A családnak Marie Magdalene mellett, aki később Marlene-nek nevezte magát, még egy lánya volt, az egy évvel idősebb Elisabeth. Az apa 1908-ban bekövetkezett halála után az anya 1914-ben férjhez ment egy porosz katonatiszthez.

Marlene zenei oktatásban részesült, és 1918-ban a weimari Zeneművészeti Főiskolán hegedűművésznak tanult. 1921-től Berlinben folytatta tanulmányait. Az első színpadi szerepet Max Reinhardt-tól kapta.

1923-ban férjhez ment Rudolf Sieberhez, a következő évben megszületett Maria nevű lányuk. Marlene Dietrich életében 1930-ban bekövetkezett a hazai és nemzetközi siker Lola Fröhlich szerepével A kék angyal című filmben, amely Heinrich Mann Ronda tanár úr regénye alapján készült. Szintén 1931-ben Oscar-díjra jelölték a Marokkó című filmben nyújtott alakításáért.

Josef von Sternberg rendezővel együtt Amerikába utazott és a Paramount Pictures-zel kötött szerződést.

1936-ban elutasította Joseph Goebbels felkérését, hogy Németországban forgasson, annak ellenére, hogy a magas díjazás mellett szabad kezet kapott volna a forgatókönyvek és munkatársak kiválasztásában. A továbbiakban az Amerikai Egyesült Államokban játszott, olyan rendezők keze alatt, mint Alfred Hitchcock, Ernst Lubitsch, Orson Welles és Billy Wilder. 1939-ben felvette az amerikai állampolgárságot.

Miután szerelme, Jean Gabin csatlakozott a francia ellenálláshoz, Marlene Dietrich is tenni akart valamit a hitleri rezsim elleni harcban. Ezért énekesnőként az amerikai katonáknak tartott előadásokat, a lehető legközelebb a frontvonalhoz. A háború végén az első amerikai csapatokkal Németországba érkezett, és sikerült viszontlátnia édesanyját és nővérét.

Politikai kiállása a hitleri náci ideológia ellen nemzetközi téren sok elismerést szerzett: 1947-ben megkapta a civilek által elérhető legmagasabb amerikai kitüntetését (Medal of Freedom), 1950-ben pedig a Francia Becsületrend lovagja lett.

1953 után kizárólag énekesnőként lépett színpadra. Zenei kísérője 1955-től kb. 10 évig Burt Bacharach volt. 1961-ben forgatta utolsó nagy filmjét, az Ítélet Nürnbergben címűt.

Élete későbbi szakaszában az alkohol egyre nagyobb problémát jelentett számára. Egy 1975-ös ausztráliai fellépés után combnyaktörést szenvedett. A legutolsó filmszerepét 1979-ben, toloszékben játszotta. A forgatás után teljesen visszavonultan élt párizsi lakásában. Évekkel később beleegyezett, hogy szerepeljen Maximilian Schell Marlene című dokumentumfilmjében (1984), de kizárólag a hangjával.

1992-ben Párizsban halt meg szív- és veseégtelenségben. Marlene Dietrichet kívánságának megfelelően Berlinben temették el.

Mindenkit megelőzött az ifjú énekesnő

Hosszas válogatás után, ismert előadókat megelőzve választották ki a producerek Nagy Adriennét, a *Szinglik éjszakája* című zenei vígjáték főcímdalának énekesnőjét.

A 22 éves kecskeméti lány érzéki, fantasztikus hangjával kétségteljesen új szintet hoz a magyar zenei életbe. *Szinglik éjszakája* címmel jelenik meg Adri első kislemeze, amelyen a Sas Tamás által rendezett mozifilm főcímdalát hallhatjuk. A dal a vígjáték február 25-i premierje előtt debütál a rádióban és a tévében. Adriennét a producerek

hosszas válogatás után, ismert sztárelőadókat megelőzve választották ki. A lány előadómódjával, megjelenésével, hangjával, pozitív kisugárzásával azonnal elbűvölte a filmes szakembereket. Akkorra sikert aratott a gyönyörű énekesnő, hogy egy másik, a filmben felcsendülő dal feléneklésére is lehetőséget kapott a producerektől.

Annak ellenére, hogy Adrienn csak most mutatkozik be, már elkezdett dolgozni a tavasz folyamán megjelenő második kislemezén, illetve az ezt követő albumán.

Tim Burton lesz a cannes-i filmfesztivál zsűrielnöke

Tim Burton amerikai filmrendező lesz a 63. cannes-i filmfesztivál zsűrijének elnöke – jelentették be a szervezők a múlt kedden. A lenyűgöző és fantáziadús filmjeivel nevet szerzett Burton – akit a Karácsonyi lidércnyomás, az Ollókezű Edward, a Nagy Hal, vagy éppen a Charlie és a csokigyár révén ismerhet a közönség – nagy megtiszteltetésnek nevezte a felkérést. Mint mondta, nagyon várja a kéthetes filmmustrát. Tim Burton megjegyezte: miután fiatalon hármásával falta a filmeket, és sok időt töltött 48 órás horrorfilm-maratonok nézésével, végre készen áll a feladatra. A május 12-e és 23-a között megrendezendő fesztivál zsűrijének teljes névsorát április közepén jelentik be.

A legtöbb díjat a Bibliothéque Pascal és a Köntörfalak kapta a filmszemlén

megosztva a legjobb rendezői díjat, Elek Ferenc a legjobb férfi alakításért járó elismerést, Czákó Judit pedig a legjobb vágónak járó Arany Ollót és a Film.hu internetes közönségszavazásán is ez a film lett a legjobb.

A legtöbb díjat a Bibliothéque Pascal, Hajdu Szabolcs alkotása és Dyga Zsombor Köntörfalak című játékfilmje kapta a nemrég zárult 41. Magyar Filmszemlén: mindkét alkotást négy-négy díjjal jutalmazták. A Bibliothéque Pascal nyerte a szemle fődíját, az Arany Orsót, emellett Hajdu Szabolcs alkotásának ítelték oda a külföldi kritikusok Gene Moskowitz-díját, a legjobb operatőri elismerést és a diákszűri díját. A Köntörfalakért kapta Dyga Zsombor

A Kosztolányi Dezső Irodalmi Napok
szervezőbizottsága

Színes tinták tánca

címmel képzőművészeti pályázatot
hirdet általános iskolások részére

A pályamunkák hátuljára kérjük feltüntetni a következő
adatokat:

név, osztály, iskola,

helység, tanító neve, az illusztrált mű címe.

A pályamunkák beérkezésének határideje 2010. március 18-a.

Kapcsolattartó személy: Hicsik Dóra.

Cím: **Városi Könyvtár, 24000 Szabadka, Dušan cár utca 2.**

e-mail: subiblioteka@gmail.com

Tel.: 024/553-115

Pályázati felhívás

A Lázár Ervin Baráti Kör pályázatot ír ki

Feladat: Lázár Ervin megadott művei alapján (Lyukas zokni; Hóban; Bruckner Szigfrid, a cirkuszi oroszlán – A kisfiú meg az oroszlánok című könyvből; Az asszony; Szegény Dzsoni és Árnika) alakok, jelenetek, hangulatok, üzenetek ábrázolása a képzőművészet eszközeivel. Az eddigi ábrázolásoktól eltérő megközelítéseket várunk.

Műfaji megkötés nincs.

Pályázhatnak a magyarországi és a határon túl élő általános- és középiskolások.

A pályamunkákat a Polgármesteri Hivatal, 7047 Sárszentlőrinc, Petőfi u. 22. címre kérjük eljuttatni.

Beküldési határidő: 2010. március 15.

A pályamunkákkal együtt szerepeljen a beküldő neve, kora és elérhetősége, valamint iskolájának adatai.

Az első helyezettek 20 000 forintos, a második és a harmadik helyezettek 10 000 forintos könyvvásárlási utalványt kapnak.

A legjobb pályaművekből kiállítást rendezünk, és megjelennek a „Lázár Ervin Füzetek” harmadik kötetében.

Az eredményhirdetés 2010. május 9-én lesz Sárszentlőrincen, a Lázár Ervin napok keretében.

(A Baráti Kör 2008 tavaszán alakult Sárszentlőrincen, Lázár Ervin gyerekkorának színterén, és az író munkásságának ápolását, szellemiségének terjesztését tűzte ki céljával.)

Szerkesszünk együtt!

A Jó Pajtás minden oldala nyitva áll előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Mutassátok be néhány sorban kedvenc (házi)állatotokat, mellékeljétek fotót róla vagy rajzoltjátok le;
 - Küldjétek sok-sok fogalmazást, verset, valamint rajzokat a Rügyfakadásba;
 - Állítsátok össze saját toplistátokat (pontosan leírt nevekkal, dalcímekkel);
 - Írjátok választ a Gyöngyhalász felhívásaira;
 - Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a számítógéppel kapcsolatban;
 - A világ melyik részére, melyik országba utaznátok velünk, legalábbis úgy, hogy a rovatban olvastok róla;
 - Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
 - Bizalmas kérdéseitek, gondjaitok megoldásához kérjétek tanácsot Bori Mária pszichológustól;
 - Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, hiszen ezáltal is dolgoztatjátok agytekervényeiteket – bár a segédkönyveket is igénybe vehetitek. A rendszeres megfejtők, a skandináv rejtvény megfejtéseinek beküldői között jutalmat sorsolunk ki;
 - Ismertessetek meg bennünket kedvenc vicceitekkel;
 - Lexikont és oszilexít is várunk tőletek;
 - Horgászbeszámolókat...
- A fenti három pont azt jelenti, hogy a felsorolást mindenki tetszés szerint folytathatja. Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, amilyen nektek is, nekünk is tetszik. Várjuk jelentkezéseketek!

Címünk a régi:

**Jó Pajtás szerkesztősége,
21000 Novi Sad,
Vojvode Mišića 1.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
(024)555-765 Karadjordje Út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■